SLOVENSKÁ PROVINCIA
SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Ján Dávid Reichard

Život mladej Alžbety Eppingerovej

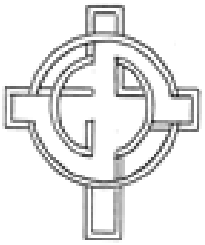

A.D. 2005

© Kongregácia sestier Božského Vykupiteľa

Imprimatur: Mons. prof. František Tondra
spišský diecézny biskup
č. 2/2005
zo dňa 9. 2. 2005

Preklad z nemeckého jazyka:
Sr. M. Katarína Krištofová

Jazyková úprava: PhDr. Jozef Lapšanský

Sadzba, grafická úprava a tlač: MTM – Milan Tejbus, Levoča

Vydavateľstvo
Slovenská provincia
Kongregácia sestier Božského Vykupiteľa
Zimná 66
Spišská Nová Ves

ISBN 80-969288-8-0

JÁN DÁVID REICHARD

Život mladej Alžbety Eppingerovej

ňou samou na prosbu spovedníka
vyrozprávaný a ním napísaný

1849

Archív materského generálneho domu, Oberbronn

A.D. 2005

OBSAH

Predslov 5

Predstavenie Autobiografie 7

I. OD TRETIEHO ROKU DO PRVÉHO SVÄTÉHO PRIJÍMANIA 8

II. OD PRVÉHO SV. PRIJÍMANIA PO PRVÚ CHOROBU 18

III. OD PRVEJ CHOROBY AŽ PO DVADSIATY ROK ŽIVOTA 24

Od prvej choroby po druhú 25

O panenskej čistote 25

Životopisná črta Jána Dávida Reicharda, farára z Niederbronnu a superiora kongregácie 27

Kríž medzi Niederbronnom a Reichsfoffenom 29

Predslov

Encyklika *Eclessia de Eucharistia* zo 17. apríla 2003 ponúka každému, kto chce presnejšie spoznať, dôkladnejšie vo svojej duši prehĺbiť a intenzívnejšie prežívať Pánom darované vzácnej dedičstvo „tajomstva viery“, podnety k uvažovaniu a jasnú orientáciu.

Dňa 10. októbra 2004, keď sa v mexickej Guadalajare začal *Medzinárodný eucharistický kongres,* vyhlásil pápež Ján Pavol II. rok Eucharistie. Reálna prítomnosť živého Krista v Eucharistii je nevyčerpateľným a životodarným prameňom, z ktorého možno čerpať v akýchkoľvek životných situáciách a skúškach. Pastoračné odporúčanie Svätého Otca Jána Pavla II. nás teda cielene a znova privádza ku Kristovi, ktorý predstavuje drahocenné žriedlo našej životnej energie pre nové tisícročie, ako opravdivé svetlo, podľa ktorého sa dá vždy správne zorientovať.

V Roku Eucharistie bolo stanovených niekoľko cieľov. Najskôr prehĺbiť v našich srdciach vieru v reálnu prítomnosť Krista v Eucharistii a potom podnietiť iniciatívy celospoločenského významu, najmä aktivity sociálneho rozmeru.

Pastiersky list biskupov Slovenska k Roku Eucharistie z 5. decembra 2004 vyzýva rehoľné spoločenstvá, aby sa zaoberali eucharistickými myšlienkami v spisoch svojich zakladateľov, aby porovnávali tieto myšlienky so svojou súdobou eucharistickou praxou.

Táto publikácia má prispieť k nášmu poznaniu kedy a s akou intenzitou začala Alžbeta Eppingerová nadobúdať vzťah k Eucharistii. Vo svojej Autobiografii hovorí: *„Vyučovanie o Eucharistii, ktoré nám pán farár poskytoval, urobilo na mňa veľmi hlboký dojem. Osobitne pôsobivo vyznievalo vysvetlenie modlitby: Buď pochválená a zvelebená Najsvätejšia Oltárna sviatosť.“* Dozvedáme sa, že Alžbeta chápala Eucharistiu ako prameň milosti. Prechádzala od zmyslu utrpenia Krista k významu Eucharistie – pamiatke a prameňu života. Od detstva u nej rastie silná túžba prijímať Eucharistiu a mať účasť na živote a utrpení Ježiša. Samotná príprava na prvé sväté prijímanie vytvára u Alžbety nový rozmer jej vzťahu k Eucharistii do takej miery, že nepozná väčšiu radosť než prijímať Ježiša. Alžbetina túžba zvnútornene narastá; rada by prijímala Krista čo najčastejšie, avšak vtedajšia doba ešte nepozná denné sväté prijímanie. Keď prosí farára Reicharda, aby mohla častejšie prijímať, vyjadruje, čo cíti vo svojom vnútri. Eucharistia je pre ňu nevyhnutný pokrm v hľadaní spôsobu života, ktorý by mal zodpovedať Božím zámerom: *„Vo všetkom, čo robím, chcem sa páčiť Bohu.“*

Kristus dáva v Eucharistii všetkým, ktorí ho prijímajú v podobe chleba a vína, svoj vlastný život. Sám povedal: *„Každý, kto mňa je, ostáva vo mne a ja v ňom.“* (porov. *Jn* 6, 56) a svätý Augustín píše: *„Účinnou silou tohto pokrmu je jednota.“* Po ustanovení Eucharistie pri Poslednej večeri nám Ježiš zanechal príkaz lásky – v Eucharistii je pôvodný princíp lásky. Teológ Maurice De La Taille dodáva: „Keď zraňuješ lásku, urážaš Eucharistiu. Keď hľadáš lásku, nájdeš ju v Eucharistii.“

Alžbeta Eppingerová (po založení kongregácie prijala meno Alfonza Mária) bola neustále veľkou ctiteľkou Eucharistie, v ktorej nachádzala silu pretvárať kongregáciu na spoločenstvo lásky. Túžba a láska po hlbšom poznaní Ježiša sa stala jej celoživotnou úlohou. A túto veľkú lásku k Eucharistii vzbudzovala aj u svojich sestier. Svedčia o tom aj *Prvé pravidlá,* v ktorých sa uvádza: *„V ústrednom dome sa má konať ustavičná poklona k Eucharistii, takisto aj vo všetkých domoch, akonáhle bude mať spoločenstvo okolo 40 sestier. Ak nie je*

spoločenstvo také početné alebo nemá potrebné pristory, musí si každá sestra súkromne vykonať hodinovú adoráciu v kaplnke.“

Eucharistia je skutočne centrom života Cirkvi. Eucharistia je srdcom Cirkvi. Áno, Cirkev má eucharistické srdce.

Aj matka Alfonza Mária nachádzala v Eucharistii opravdivý stredobod svojho života, svojej služby a vnútornú energiu na plnenie úloh apoštolátu. Žila s pohľadom smerujúcim ku krížu a z eucharistického sprítomňovania obety kríža čerpala duchovnú silu. So zrakom upretým na Eucharistiu budovala spoločenstvo sestier a upevňovala v ňom jednotu.

Podľa vzoru zakladateľky sa za 156 rokov, počas celého trvania kongregácie až podnes, vzťah sestier k Eucharistii neumenšil. Kongregácia je predovšetkým spoločenstvom sestier, ktoré potvrdzujú a vyjadrujú svoju identitu slávením Eucharistie, prežívaním spirituality, šírením charizmy a apoštolátom. Všetkých, ktorých stretávajú na uliciach, v nemocniciach, v školách alebo pri podomovom ošetrovaní vedú k hlbšej kontemplácii Kristovej tváre a k rozvíjaniu eucharistickej úcty.

Prekladateľka

Predstavenie Autobiografie

Sr. Denise Herissard

V liste z 2. februára 1849 napísal farár Reichard z Niederbronnu, spovedník Alžbety Eppingerovej štrasburskému biskupovi Rässovi: *„Posielam Vám začiatky správy o živote našej chorej“*. Ide o úvod z autobiografie Alžbety pod názvom: *„Život mladej Alžbety Eppingerovej, ňou samou na prosbu spovedníka vyrozprávaný a ním napísaný (1817 – 1841)“*. Tento text sa objavil v diecéznych spisoch procesu jej blahorečenia, pod názvom *Autobiografia*.

Originál dokumentu tvorí malý zošit (18x24 cm) s približne 70 rukopisnými stranami, na ktorých do značnej miery možno spoznať ťahy písma farára Reicharda. Dokument je skoncipovaný v krátkych očíslovaných odsekoch a zachytáva životopis Alžbety od roku 1817 do roku 1841. Prvá časť informuje o Alžbetinom živote od detstva po prvé sväté prijímanie, druhá časť od prvého svätého prijímania po prvú chorobu, v tretej, najkratšej časti opisuje obdobie od prvej choroby po 20. rok života. Tento text je napísaný nemecky, teda v jazyku, ktorým Alžbeta hovorila, avšak písať sa ním nikdy nenaučila.

Čo znamená táto správa pre Alžbetu?

Alžbeta, ktorú farár Reichard na radu biskupa poprosí o nadiktovanie tohto životopisu, má v tom čase 35 rokov. Už tri roky je pripútaná na lôžko v zložitom existenčnom rozpoložení jednoduchej dedinskej ženy. V hlbokej viere sa snaží prijímať od Boha všednosť, čo dokazuje Alžbetino správanie, keď odpovedá na prosbu spovedníka a zdôverí sa so svojimi spomienkami.

Ako v každom „životopise“, vychádzajúcom z minulosti Alžbeta nám tiež vysvetľuje, čo ju hlboko ovplyvňuje, čo ostáva pre ňu podstatné - cesta s Bohom v jednotlivých etapách. Hovorí autenticky, obrazne, vyznáva sa s citov, ktoré sa jej vštepili do pamäti. Farár Reichard sa snažil Alžbetine vyjadrenia reprodukovať čo najvernejšie v korešpondencii s biskupom Rässom: „Pri písaní sa snažím, nakoľko je to len možné, zachovať tie isté slová a tie isté výrazy a následne aj jednoduchosť myšlienok.“

Čo nám hovorí táto správa? Ako ju prijímame?

V tejto správe, písanej v prvej osobe, stretávame dieťa, dospievajúce dievča vo všednosti dňa, v rodine, v dedine s tradičnými zvyklosťami, mentalitou a so všetkým, čo prispieva k výchove Alžbety. Pozmenenie jazykových výrazov by skreslilo pôvodný zmysel, preto vydavateľ zachoval originál nemeckého jazyka, ktorým sa v tých časoch i v prostredí hovorilo a písalo; to platí aj pre preklady, pri ktorých treba dbať, aby sa čo najvernejšie zachoval obsah originálu.

V nasledujúcom texte budeme spoznávať osobnosť Alžbety Eppingerovej s jej snahou, reakciami, ťažkosťami a dozvieme sa o jej upriamení sa na Boha. Pochopíme, že ide o nanajvýš všedné situácie v živote dieťaťa a mladého dievčaťa. Alžbeta nám pripomína, že čosi veľké môže povstať z veľmi banálnej skutočnosti. Prijať Božie účinkovanie so všetkým, čím sme, ako žijeme, znamená, byť pozornými a vedenými veľkou túžbou, odpovedať na toto Božie účinkovanie.

AUTOBIOGRAFIA

I. OD TRETIEHO ROKU DO PRVÉHO SVÄTÉHO PRIJÍMANIA

1. Keď som sotva začala rozprávať, často som s veľkou radosťou vyslovovala prvé slová anjelského pozdravu *„Ave Maria“* alebo *„Zdravas Mária“*, ktoré som si dokázala zapamätať. Niekedy som odišla od deti, s ktorými som sa hrala, na miesto, kde ma rodičia nechávali kľačať, aby som sa ráno a večer pomodlila. Kľakla som a opakovane, viackrát som sa modlila *„Ave Maria“ – „Zdravas Mária“*. Dokonca som pri stole neustále opakovala tie isté slová, takže ma rodičia museli zahriaknuť, aby som bola ticho. Vysvetlili mi, že modlitbu k Božej Matke nemôžem vyslovovať kedy sa mi zachce. Po upozornení som si túto modlitbu zamilovala ešte viac. Mame som povedala: „Ak je to modlitba k Božej Matke, tak ma o nej niečo naučte.“ Mama odvetila: „Dieťa moje, keď sa takto modlíš, musíš svoje oči pozdvihnúť k nebu. Pozri, Mária, naša Matka je v nebi. Musíš sa k nej modliť: „Mária, moja Matka, nauč ma dobre sa modliť, aby som sa stala dobrou a zbožnou.“ Toto poučenie som si vypočula s veľkou radosťou, hneď som si ho uchovala v pamäti a často opakovala.

2. Onedlho som sa hrala s deťmi pred naším domom. Zrazu som ich opustila a išla do našej obývacej izby. Nikto nebol doma. Kľakla som si na kolená a bez toho, aby som sa o niečo opierala, chcela som sa modliť. Keďže som bola veľmi slabá, padla som viackrát dopredu na zem. Musela som sa oprieť o stoličku. Pozdvihla som oči k nebu a so zdvihnutými rukami som sa modlila *„Ave Maria – Zdravas Mária“*. Teraz, Božia Matka, sa chcem modliť, ale ja to neviem. Božia Matka, musíš ma to naučiť. Vieš, moja mama mi povedala, že ty ma budeš učiť; poď a nauč ma teraz modliť sa.“ Nejaký čas som prosila takýmto detským spôsobom. Odrazu som začala *„Otče náš“* a pomodlila som sa ho celý; potom *„Zdravas Mária“* a rovnako som zvládla celú modlitbu, čo som predtým, bez pomoci mamy, sama nevedela povedať. Teraz som mala veľkú radosť, že som obidve modlitby mohla odriekať sama. Keď večer prišla mama domov, rozbehla som sa veselo k nej so slovami, že teraz sa už viem sama modliť *“Otče náš“* a *„Zdravas Mária“* a hneď som začala odriekať obe modlitby. Mama sa veľmi začudovala, zalomila rukami od údivu, privinula ma a pobozkala. Všetkým v dome oznámila túto nevšednú vec.

3. S rovnakou ľahkosťou som sa naučila aj *„Verím v Boha“* a celé *„Anjelské pozdravenie“*, tak ako sa trikrát denne modlí na pamiatku Vtelenia. Odvtedy, mala som približne štyri roky, cítila som veľkú radosť z modlitby a zároveň akoby nechuť do hry. Modlitba ma silno priťahovala a často som naučené modlitby vyslovovala bez toho, aby som im rozumela a chápala, prečo sa ich modlím. Keď moji rodičia alebo príbuzní hovorili o Bohu alebo o Božej Matke, počúvala som s radosťou a prosila som ich, aby v rozprávaní pokračovali čo najdlhšie.

4. Moji rodičia mali chvályhodný zvyk modliť sa každý večer ruženec a litánie k Božej Matke. V pracovné dni len litánie, päťkrát *„Otče náš“* a *„Zdravas Mária“*. Naučila som sa pritom slová „Svätá Mária, oroduj za nás“, ktoré som si neskôr počas dňa viackrát opakovala. Často so zmenila slová na prosbu: „Svätá Mária, pros za mňa, úbohé dieťa.“ Pociťovala som čoraz väčšiu radosť, keď som počula hovoriť o Bohu a o Božej Matke. Neraz som žiadala môjho otca, aby ma zobral na kolená, oprela som sa o jeho hruď a poprosila aby mi rozprával o Bohu a Božej Matke.

5. Jedného večera prišiel k môjmu otcovi sused na kus reči. Rozprával o utrpení Krista a o tom ako Židia pri ukrižovaní kruto zaobchádzali s naším Spasiteľom. Pozorne som počúvala a pritom som začala plakať. Môj otec sa ma opýtal, prečo som plakala. Od žiaľu som mu ani nevládala odpovedať. Onedlho prišiel sused zasa a počas večere rozprával opäť o utrpení Krista. Sedela som pri stole, všetko som však hneď položila a obrátila som sa ku krížu, ktorý visel na stene nad stolom. Opäť som začala plakať. Sused si ma všimol a povedal môjmu otcovi: „Pozri, čosi pozoruhodné je na tomto dieťati. Keď som naposledy večer rozprával o utrpení Krista, plakalo a teraz plače znova. Niečo zvláštne sa deje s týmto dievčaťom."

6. Po sústavnom naliehaní ma rodičia napriek môjmu útlemu veku zobrali so sebou do kostola. Pozorne som si všímala zbožných ľudí a nadchýnala som sa ich vrúcnosťou. Tu i tam som hodila nesmelý pohľad na oltár, aby som videla, čo sa na ňom práve deje a čo tieto osoby dovádza k toľkej zbožnosti. Potom som sa sama modlila: „Daj, Bože, aby som bola tiež takou zbožnou ako títo veriaci a aby som sa naučila modliť s takou pokorou ako oni."

7. Už od piatich rokov som rada pracovala, chcela som pomáhať svojej mame a s týmto úmyslom som chodila všade za ňou. Mama ma však posielala od seba preč. Raz som od nej odišla, utiahla som sa do kúta izby, kľakla si a predstavovala som si Ježišovo utrpenie. Uvažovala som aké hrubé klince to museli byť, keď spôsobili také strašne veľké rany. Rozjímanie na mňa zapôsobilo tak silno, že som nahlas plakala. Tu mi skrsla myšlienka: Ale prečo sa to stalo práve takto, prečo k tomu vôbec došlo? V spomínaný deň ma mama zobrala so sebou na pole. Cestou sme prišli ku krížu.[1] Opäť som uvažovala nad tým istým a opýtala som sa mamy: „Prečo teda ukrižovali nášho Spasiteľa?" Odvetila: „Dieťa moje, všetko zavinili naše hriechy." Maminu odpoveď som si potom často pripomínala. Potom som sa jej opýtala, čo je to vlastne hriech? Povedala mi: „Hriech možno spáchať a milovaného Boha uraziť, keď sa nemodlíme so zloženými rukami, keď sa pri modlitbe obzeráme, keď neposlúchame, keď sa škriepime s inými deťmi." Hneď som dodala: „Keď je to hriech, nechcem to nikdy viac urobiť; nechcem urážať milovaného Boha." Odteraz, keď ma mama neustále posielala od seba preč a nechcela som hneď poslúchnuť, tak mi pripomenula môj sľub a to ma za každým pohýnalo a viedlo k poslušnosti.

8. Odteraz vo mne denne rástla túžba vedieť, čomu sa treba vyhýbať, aby som neurazila Boha a čo mám robiť, aby som ho milovala. Vždy, pri každej príležitosti som rada išla tam, kde som niečo mohla počuť o Bohu. Často som sa mamy pýtala, prečo mi o tom tak málo rozpráva. Keď som bola s inými deťmi a v hre chceli robiť niečo, čo som si predstavovala ako hriech, ihneď som namietala: to nemáš robiť, to je hriech, tým urážaš Boha. Aj svojim spoločníčkam pri hre som rada rozprávala o utrpení Krista, ako som to vedela.

9. Vo veku približne šiestich rokov som pocítila silnú túžbu skutočne sa učiť poznávať Boha. Keď som bola sama, prípadne s druhými, ustavične som sa zaoberala myšlienkou: aby som predsa len Boha dobre poznala; pochopila, čo musím robiť, aby som sa naučila správne poznávať Boha. Priala som si vždy byť pri niekom, kto by nehovoril o ničom inom než o Bohu a o Božej Matke. Často som bola u sestry môjho otca (Barbory Eppingerovej). V nedele si zvyčajne brávala do rúk práve rozčítanú knihu. Prosila som ju, aby z nej čítala nahlas, nech môžem tiež počúvať.

10. V tomto období sa ohlásili vo mne aj negatívne emócie. Ovládala ma svojhlavosť a prchkosť, ak som nedostala, čo som chcela, ale iba na chvíľu. Hneď som si úprimne

[1] Ide o kamenný kríž medzi Niederbronnom a Reichshoffenom.

spytovala svedomie. Pochopila som, že nekonám správne a kvôli svojej chybe som plakala. Vyčítal som si: „Kam dôjdem, keď si takto počínam? Nesmiem byť neposlušná voči svojim rodičom“.

11. Už vtedy moje srdce mocne oslovila láska k samote. Často som vyhľadávala osamelé miesta, kde ma nikto nehľadal. Sadla som si, upriamila oči k nebu, zdvihla zložené ruky a modlila sa: „Ježiš! Daj, aby som bola zbožným a milým dieťaťom. Chcem ti celkom patriť.“ Modlitbu som opakovala. Od tej chvíle som už nemala z hry nijakú radosť, nenachádzala som v nej nič, iba nudu.

12. Mala som viacero mladších súrodencov, ktorých mi rodičia prikázali strážiť. Ale pretože som milovala samotu, nebola som pri súrodencoch rada. Zmocňovalo sa ma pokušenie neposlúchnuť rodičov a odísť od detí, zverených do mojej opatery. Vzápätí ma premkol strach, že by som svojou neposlušnosťou urazila Boha a premohla som pokušenie. Keď sa mi však prihodilo, že som sa previnila voči poslušnosti, od strachu som sa začala triasť; hneď som si uložila pokutu, často väčšiu než by mi dali rodičia. Prosila som aj Božiu Matku, aby za mňa orodovala u Boha za odpustenie mojich chýb. Tak ma učili moji rodičia.

13. Život ktoréhosi svätca, čo som vypočula z čítania, zapôsobil na mňa hlbokým dojmom a tiež som sa chcela stať svätou. Niekedy som sa voči rodičom previnila neposlušnosťou. Nechcela sa napríklad modliť vtedy, keď žiadali moji rodičia, ale v inom čase, podľa vlastnej svojvôle. A keď som sa potom obviňovala z neposlušnosti, tak som sa - ako som už povedala – triasla od strachu, že som Boha urazila a nedospejem k svätosti.

Bola som z toho smutná. Niekedy som išla na osamelé miesto do stodoly alebo do kôlne (tam, kde je teraz moja izba). Kľakla som si, zdvihla ruky k nebu a vzdychajúc som sa modlila: „Ježiš! Chcem sa stať svätou. Nech to stojí, čokoľvek, chcem sa stať svätou. Ježiš, pomôžeš mi, aby som sa stala svätou? Ty nedopustíš, aby som spáchala ťažký hriech.“ Mala som obrovský strach pred hriechom a rovnako veľký bol môj odpor voči osobám, ktoré kliali, alebo ináč hrešili.

14. Vo svojich siedmich rokoch vo mne značne narastala túžba lepšie poznávať Boha, vrúcnejšie ho milovať a viac sa mu zaľúbiť. Táto túžba bola vo mne už vtedy taká silná, že mi spôsobovala vnútorné utrpenie. Odteraz som sa stala zádumčivou a celé hodiny som sa zaoberala len myšlienkou, ako sa mám správať, aby som sa viac zapáčila Bohu. Preto som často krát nechala deti, s ktorými som sa hrala; utiahla som sa do ústrania, dvihla som oči k nebu a uvažovala nad radosťami, ktoré dostaneme v nebi. Pri tomto rozjímaní som vzdychala a hovorila: „Ježiš, prídem aj ja do neba?“ Ustavične ma opantával strach, že neprídem do neba.

15. Raz ma moji rodičia vzali na pole. Kým pracovali, kúsok som sa od nich poodišla, sadla som si a pozerala do neba; znovu ma ovládla túžba po svätosti, ktorú som si nevedela vysvetliť. V duchu som si hovorila: Chcem byť svätou, ale čo mám robiť, ako sa ňou sama môžem stať? Pri týchto úvahách som začala plakať, zložila som ruky a zdvihla ich k nebu hovoriac: „Netúžim až tak po tom, čo mi dávajú rodičia (darčeky), radšej sa chcem stať svätou.“

16. Neskôr ma otec opäť zobral na pole. Cestou som sa ho spýtala: „Kto sú to kňazi?“ Otec mi odvetil: „Kňazi sú Boží služobníci, ktorí nám hlásajú evanjelium.“ Opýtala som sa: „Ako sa k nim máme správať?“ „Pretože sú Boží služobníci a učia nás,“ odpovedal otec „musíme im prejavovať veľkú úctu.“ Nad touto otcovou odpoveďou som dlho rozmýšľala, ako o každom poučení, ktoré som od rodičov dostala. Odvtedy som prechovávala veľkú úctu

k duchovným. Keď som videla nejakého kňaza, zdalo sa mi, akoby som videla samého Boha. Ak som nejakého kňaza stretla, tak som zastala som, dlho som za ním hľadela a pomyslela som si: „Keby som len mohla hovoriť s nejakým kňazom, určite by mi rozprával niečo o Bohu.“

17. Pretože, ako som už spomenula, denne vo mne rástla túžba vždy viac Boha poznávať a milovať, snažila som sa viac cvičiť v modlitbe. Na toto cvičenie nebolo lepšieho miesta než šíre pole. So svojimi rodičmi som tam rada išla, pretože som sa mohla od nich trochu vzdialiť a nepozorovane ostať osamote. Mohla som premýšľať o nebi, o kvetoch na poli a obidvoje ma prebúdzalo k Božej láske. Raz, pri takejto príležitosti, som sľúbila Bohu malé sebazaprenie v jedle. Povedala som mu: „Môj Ježiš! Keď sa mi dáš viac poznať, v tom prípade rada, z lásky k tebe, nebudem požívať tento pokrm.“

18. Už vtedy som sa začínala modliť s rozpätými ramenami, ale pritom vždy s pohľadom upretým k nebu, ako ma od začiatku učila moja mama. Bola som však predsa trochu plachá a pred rodičmi som tento spôsob modlitby skrývala.

19. Jedného dňa som zašla s rodičmi na pole. Posadila som sa blízko k otcovi, kým pracoval a porosila som ho, uvažujúc nad oblohou, aby mi rozprával niečo o Bohu a o nebi. Otec mi rozprával o radostiach neba, ale aj o trestoch pekla. Potom som bola trochu dotieravá, preto ma poslal preč. Poslúchla som a pobrala som sa na osamelé miesto. Posadila som sa a obrátila pohľad k oblohe, premýšľala som o radostiach neba, aj o pekelných trestoch, ale len trochu. Potom som sa modlila: „Ježiš, kiežby som len celý deň myslela na teba! Keď vyrastiem, daj, aby som na teba stále myslela a nedopusť, aby som ťa urazila a bola zlá ako niektorí ľudia.“ Tu som si spomenula na osoby, ktoré preklínali alebo hovorili zle o iných.

20. Práve som dovŕšila osem rokov. Túžba Boha poznať, milovať a robiť všetko, čo sa mu páči, vo mne každým rokom rástla. Bola taká silná, že keď som raz kľačala a odriekala modlitbu, ktorú ma naučil môj otec, zmocnil sa ma strach. Pomyslela som si: „Môj Bože, dokážem ťa aj ja milovať celý život a robiť stále to, čo sa ti páči?“ Od strachu, že to nezvládnem, som položila hlavu na stoličku a plakala.

21. Už predtým, ale predovšetkým v tomto období, som zakaždým po modlitbe cítila radosť a vnútornú útechu. Pri práci, ktorú som vtedy ako dieťa zvládala, ma modlitba viedla k poslušnosti a svižnosti. Avšak veľkej radosti, ktorú som v sebe stále cítila, som ešte nerozumela. V tomto potešení radosti som si neprestajne opakovala: „Môj Ježiš! Ježiš, moja láska! Ježiš, moja radosť!

22. Prišiel čas, keď som musela nastúpiť do školy. Vtedy sme ešte nemali školské sestry. Tešila som sa v nádeji, že budem veľa počuť o Bohu a lepšie ho spoznám. Na moje obrovské sklamanie som hneď pri mojej prvej návšteve školy spoznala pravý opak. Učiteľ ma posadil k deťom, ktoré viedli všelijaké hanebné reči. Musela som ich počúvať. Môj odpor voči tomu bol taký veľký a moje srdce také stiesnené, že som plakala. Učiteľ sa ma pýtal, prečo plačem; neodvážila som sa mu to priznať. Moja počiatočná radosť zo školy sa zmenila na nechuť voči nej. Chodievala som ta s nevôľou. Poslúchla som však rodičov a nepovedala som im nič o tom, čo sa prihodilo, že som musela počúvať reči, ktoré sa mi príšerne protivili. Pri pomyslení na školu som niekedy nemohla spať. Ráno, keď som sa obliekla, posadila som sa vedľa postele a vzdychala som: „Ach, Bože, radšej by som celý deň nič nejedla, len aby som nemusela ísť do školy.“ Potom som si kľakla a modlila som sa k môjmu anjelovi strážcovi, tak ako ma naučili rodičia: aby ma v tento deň ochraňoval, aby som neurazila Boha a poslúchala rodičov. Potom som zdvihla ruky k nebu: „Môj Ježiš, keby som len predsa mohla

umrieť. Nemôžem sa stať svätou, hoci po tom túžim. Keď budem väčšia, možno ťa budem urážať.“ Túto prosbu vo mne vyvolala spomienka na jedno dieťa, ktoré krátko predtým zomrelo a ktoré som videla mŕtve a myslela som aj na to, čo sa prihodilo v škole. Vstala som od modlitby, išla som ešte sama na jedno miesto a predtým kým som odišla do školy, som si poplakala. Moje vnútorné utrpenie kvôli škole trvalo tak dlho, dokiaľ som musela byť pri nespratných spolužiakoch, no nikomu som sa so svojimi útrapami nezdôverila. Na spiatočnej ceste zo školy som od týchto detí odišla, nedbajúc na potupu a pohŕdanie, akého sa mi od nich dostávalo.

23. Už od detstva som uchovávala svoj vnútorný život ukrytý a sťažovala som sa len Bohu. A od utrpenia čo mi škola spôsobovala, ma Všemohúci oslobodil po polroku. Učiteľ ma od týchto zlých detí presadil do lavice bližšie k jeho katedre. Odteraz som mohla – čo ma aj tešilo - lepšie sledovať učiteľov výklad. Ale žiadne vyučovanie som nepočúvala s väčšou túžbou a nemohla som ho chápať lepšie než vyučovanie o utrpení Krista alebo Božej Matky. Teraz sa mi opäť vrátila radosť zo školy a znova som chodila do nej s chuťou. Mala som vtedy asi deväť rokov.

24. Vždy, keď do školy prišiel pán farár a vstúpil do dverí, hľadela som naňho s veľkou bázňou. Od veľkej úcty som sa pred ním chvela. Predstavovala som si, že každý deň drží v rukách samého Boha a prijíma ho do svojho srdca. Neraz som to predtým počula od učiteľa, keď nám často vysvetľoval obetu svätej omše. Zakrátko ma znova prenikla veľká bolesť; nemohla som sa zúčastniť na vyučovaní, ktoré mal pán farár, pretože všetky deti v mojom veku museli odísť. Tak veľmi som chcela zostať na vyučovaní, že som uvažovala, ako sa schovať medzi starších žiakov. Poslušnosť ma však napokon predsa len od tohto nápadu odradila. Vždy, keď som išla k dverám, žalostne som sa so slzami v očiach ešte raz obzrela späť.

25. Medzičasom som dovŕšila desiaty rok a mala som šťastie, ako všetky deti v mojom veku, raz týždenne sa zúčastňovať na vyučovaní pána farár, ktoré nám učiteľ oznámil deň predtým. Na prvú hodinu náboženstva som sa veľmi tešila. My, najmenší sme sedeli priamo pred katedrou. Teraz moje oči boli bez pohnutia upreté na pána farára, ktorý nám rozprával o poslušnosti a povzbudzoval nás usilovne chodiť do školy. Moja úcta k pánu farárovi neustále narastala. Uvažovala som: pán farár musí byť tiež taký svätý, ako ten, o ktorom som sa dopočula z čítania. Obrátila som zrak ku krížu visiacemu na stene vedľa katedry a v duchu som si predsavzala: „Ježišu, voči pánu farárovi chcem byť stále poslušná, aby som sa stala svätou.“ Táto myšlienka žila vo mne tak silno, že som dvakrát chcela vstať, podísť k pánu farárovi, pobozkať mu ruky i nohy a sľúbiť mu, že ho budem vždy poslúchať. Lenže strach ma od toho zámeru odradil.

26. Vždy keď som sa vrátila domov z vyučovania náboženstva s pánom farárom, seriózne som sa zamýšľala nad všetkým, čo som počula. Ak som niečo z učiva zabudla, robila som si starosti. Zašla som k rodičom, vyrozprávala som im, čo som si zapamätala a prosila som ich, aby mi pomohli rozpamätať sa na časť zabudnutej témy učiva. Od môjho desiateho do jedenásteho roku sa vo mne zväčšovala radosť z vyučovania náboženstva. Zakaždým som s veľkou túžbou očakávala deň, v ktorom bolo podľa rozvrhu hodín náboženstvo.

27. Nielen voči pánu farárovi, ale aj voči učiteľovi som mala veľkú úctu. Keď som počula, že niekto niečo hovorí proti jednému, alebo druhému, plakala som prosiac Boha, aby zmenil srdcia tých, čo také zlé reči šírili. A keď som videla spolužiakov urážať učiteľa, so slzami som prosila Boha, aby už viac nedopustil takú potupu.

Keď urážali pána farára, dotklo sa ma to ešte bolestnejšie a rovnako s plačom som hovorila: „Ako len možno Božieho sluhu, ktorý hovorí o Bohu, tak urážať? Kiežby som sa len takou nikdy nestala!“

Po ceste z vyučovania náboženstva som cítila odpor voči deťom, ktoré urážali pána farára alebo učiteľa. Chcela som sa od nich vzdialiť. Bojovala som proti tejto averzii a musela som sa nútiť, aby som im v hneve nerobila výčitky.

28. Vo svojich jedenástich rokoch som počula od pána farára poučenie o obeti svätej omše; vysvetľoval nám celé Kristovo utrpenie počas slávenia bohoslužby. Na vyučovaní som ani oko z neho nespustila. Ustavične mi v ušiach znejú slová, ktoré povedal o Ježišovom utrpení v Olivovej záhrade: „Pozrite deti, koľko vytrpel Ježiš, náš Spasiteľ, kvôli našim hriechom. Utrpenie je už vtedy kruté, keď niekomu spôsobí pot, no aké musí byť, keď utrpenie zapríčiní až krvavý pot. Takéto Ježišovo utrpenie spôsobili naše hriechy.“

Tieto slová urobili na mňa taký dojem, že som sa chvela na celom tele. Uprela som pohľad na pána farára a takmer som v ňom videla obraz trpiaceho Spasiteľa. V duchu som si povzdychla: „Ježiš, počas celého môjho života nechcem spáchať žiadny hriech. Len nie hriech!“ Po vyučovaní som bola celý deň smutná a zarmútená a stále som myslela na to, aby som nikdy nespáchala žiadny hriech. Pri stole som sa kvôli Ježišovmu utrpeniu zriekla niečoho z jedla. Na druhý deň ráno som išla s veľkou túžbou na svätú omšu. Pri stupňovej modlitbe sa mi Ježišovo utrpenie znova tak oživilo, že vzbudilo vo mne túžbu žiť osamelo kdesi v lese, v jaskyni, aby som tam mohla rozjímať o Ježišovom utrpení. Pri premenení som si predstavovala kruté ukrižovanie, ako nám ho opisoval pán farár, tak živo, že som sa triasla na celom tele. Od toho dňa som oveľa viac než kedykoľvek predtým túžba zúčastniť sa na svätej omši.

29. Odteraz ma čoraz viac priťahovalo k rozjímanie o utrpení nášho Božského Vykupiteľa. Častejšie som sa uťahovala do ústrania domu, aby som tam osamote a nepozorovane mohla rozjímať o Ježišovom utrpení. Kľačiac na kolenách som sa zakaždým chvela, keď som myslela na utrpenie v Olivovej záhrade, alebo na kruté ukrižovanie. S túžbou rozjímať o Ježišovom utrpení, a z lásky k trpiacemu Vykupiteľovi, sa vo mne zväčšovala láska a úcta voči duchovnému vodcovi, pretože mi dával vzácne a útechyplné poučenia, skrz ktoré som v ňom videla osobu Ježiša Krista.

30. Osobitným dojmom na mňa znova zapôsobilo vyučovanie pána farára o modlitbe. Vysvetľoval nám, ako je Boh medzi nami prítomný, keď sa modlíme, ako ho máme mať pred očami a myslieť len na neho. Po tomto vyučovaní som chcela vždy, keď som sa modlila, byť sama. Predstavovala som si prítomného Ježiša. Odvtedy som začala odhodlane bojovať proti roztržitosti v modlitbe. Neodvážila som sa viac okolo seba obzerať alebo na kolenách a so zloženými rukami prepadnúť ľahostajnosti. Hneď som si predstavila prítomnosť nekonečného Božieho majestátu a pripomínala som si slová pána farára, že sa máme obávať objaviť pred ním menej dôstojne, ako pred nejakým vznešeným človekom.

31. Vždy som s láskou prijímala povinnosť poslušnosti. Dvanásťročná som bojovala proti netrpezlivosti a vzdorovitosti voči príkazom a úlohám, čo som mala splniť. Obávala som sa nežiaducich sklonov k tvrdohlavosti a veľmi som si želala vypočuť si na vyučovaní niečo o poslušnosti detí. Moja túžba sa skoro splnila. Pán farár prednášal tému, ktorá na mňa urobila veľký dojem. Zapamätala som si jeho ponaučenie: „Pozrite deti! Keď neposlúchate rodičov, tak neposlúchate samého Boha. Uvažujte nad Božským Dieťaťom Ježišom aké bolo poslušné a nasledujte ho!“ Toto poučenie som si chcela vtlačiť hlboko do srdca preto som si naň viackrát denne spomenula a zároveň som si pripomenula môj dávnejší sľub: uskutočniť všetko, čo nás pán farár učí. Vo chvíli, keď som pocítila sklony k neposlušnosti, odišla som

do ústrania a modlila som sa so zdvihnutými rukami: „Božské Dieťa Ježiš! Daj, aby som bola poslušná, zbožná a dobrá.“ Hroziace pokušenie som zakaždým premohla.

32. V tomto veku som sa mimoriadne usilovala napredovať v dokonalosti, a to vyvolalo vo mne silnú túžbu môcť uchovať si v pamäti všetko, čo som na vyučovaní náboženstva počula. Pravdaže sa často stávalo, že som si niečo nevedela zapamätať, a navzdory môjmu predsavzatiu som si, po príchode domov, nevedela na výklad pána farára spomenúť. Potom som kvôli svojej zábudlivosti smútila a často som so slzami v očiach obrátila pohľad k nebu. V tomto duševnom rozpoložení som sa utiekala do samoty na nejakom tichom mieste. Išla som na povalu, kľakla som si, zodvihla ruky k nebu a modlila som sa: „Môj Ježiš, rada chcem trpieť, len mi daj milosť, aby som si vyučovanie dobre zapamätala.“

33. Vyučovanie pána farára o Najsvätejšej Sviatosti, najmä vysvetlenie modlitby: „Buď pochválená a zvelebená Najsvätejšia Oltárna sviatosť“, zapôsobilo na mňa veľmi hlbokým dojmom. Počas vyučovania som sa s povzdychom modlila: „Ježiš, kedy príde chvíľa, keď ťa budem môcť prijať vo svätom prijímaní? Ó, ako sa chcem v tom okamihu pred tebou pokloniť.“ Keď som sa potom ocitla na poli, zahľadela som sa ku kostolu a šepkala: „Pochválená a zvelebená...“. Raz som bola sama v záhrade, kľakla som si a so zdvihnutými rukami som vyslovovala spomínanú modlitbu. Kedykoľvek som išla okolo kostola, kráčala som pomaly, aby som viackrát v blízkosti Najsvätejšej Oltárnej sviatosti mohla opakovať modlitbu chvály.

34. Inokedy, keď som počula, s akou úctivosťou sa má prichádzať pred Najsvätejšiu Oltárnu sviatosť a klaňať sa jej, tak som vo svojom vnútri zosmutnela, pretože som sa obávala, či si dokážem z dôležitého vyučovania všetko zapamätať. Už počas vyučovania som sa začala modliť: „Ježiš, pomôž mi, nech si všetky tieto slová zachovám vo svojom srdci. Veď tak už dlho túžim, aby som ťa mohla milovať, ale som taká slabá. Daj, aby som toto poučenie nikdy nezabudla.“

35. Po tomto vyučovaní (mala som vtedy už asi 12 rokov) som začala všetok svoj čas vypĺňať prácou alebo modlitbou. Vždy som sa však snažila zverenú prácu rýchlo skončiť, aby mi ostalo viac času na modlitbu. Pri takejto horlivosti a modlitbe som postupne strácala záujem o všetko, čo som mala kedysi v detstve rada. Prebudila sa vo mne svojhlavosť; keď ma náhodou rodičia zavolali od modlitby k nejakej inej činnosti, ovládla ma podvedomá vzdorovitosť. Tvrdohlavo som namietala, nech ma teraz nechajú trochu sa modliť a prácu môžem vykonať aj inokedy. Pri týchto príležitostiach som vždy opakovala modlitbu: „Ježiš, kedy skutočne spoznám, ako ťa mám milovať.“ Znenazdania ma oslovil vnútorný hlas: „Nechcem tvoju modlitbu, ale poslušnosť.“ Po tomto vnútornom napomenutí som sa učila čeliť svojhlavosti a vzdorovitosti.

Napriek tomu ma rodičia neraz zavolali od modlitby k nejakej práci. Neposlúchla som ich volanie okamžite a pokračovala som v modlitbe. Zrazu som mala dojem, akoby mi modlitba bola odobratá. Naľakala som sa, pozrela na kríž; znova sa ozval vnútorný hlas, ktorý mi prízvukoval: „Poslušnosť mi je milšia ako modlitba.“ Ochromená strachom som plačky vstala a povedala: „Ježiš, tak teraz som sa previnila proti poslušnosti.“ Po týchto skúsenostiach som svoju tvrdohlavosť a vzdorovitosť dokázala prekonávať.

36. Naozaj som sa usilovala robiť v sebapremáhaní pokroky a potláčať svoju tvrdohlavosť. Neustále som sa snažila robiť bezchybne práve to, čo sa protivilo mojej vôli. Pritom som sa však veľmi často vnútorne aj kľačiac modlila: „Ježiš, daj mi milosť, aby som ťa zo srdca milovala a potom konala, čo sa tebe páči.“

37. Pretože v tomto veku som bola už oveľa dôkladnejšie poučená o vznešenosti obety svätej omše, aj moja úcta voči kňazom bola dozaista väčšia než predtým. Keď som potom videla prechádzať okolo kňaza, najradšej by som si pred ním kľakla na kolená, pobozkala mu ruky i nohy a prosila ho o požehnanie. No v rozhodujúcej chvíli ma vždy pribrzdil strach a neodvážila som sa svoj úmysel uskutočniť. Hľadela som za duchovným tak dlho, ako sa len dalo. V duchu som sa odporúčala do jeho modlitby. Moja – vskutku veľká aj úprimná - úcta voči kňazom pochádzala predovšetkým z rozjímania, že práve oni denne držia v rukách Boha a prijímajú ho do svojho srdca.

Veľkú úctu som vo svojom srdci prechovávala aj voči rehoľným sestrám. Keď som videla prechádzať okolo nejakú rehoľnú sestru zo školy alebo nemocnice, zahľadela som sa na ňu s úľubou. Vo svojom srdci som úpenlivo prosila: „Bože, daj mi milosť, aby som ti tiež raz mohla slúžiť ako dobrá sestra. Však to urobíš, aby som tiež stala sestrou, keď dovŕšim potrebný vek?“

38. Odteraz sa vo mne prudko zväčšoval odpor voči svetu. Cítila som v sebe aj silnú túžbu cvičiť sa v telesných skutkoch kajúcnosti. Na začiatku modlitby som si častejšie na niečo tvrdé kľakla a so slzami v očiach som prosila: „Ježiš, daj mi milosť, nech neostanem ani hodinu počas dňa bez toho, aby som ťa nemilovala.“[2]

39. Láska k samote vo mne silnel; myslela som, že sa takto budem môcť bez prekážok venovať modlitbe. Čoraz väčšmi ma priťahovala k vnútorná modlitba a neustály dôverný vzťah s Bohom napriek tomu, že som si všetko nedokázala vysvetliť do najmenších detailov. S týmto vnútorným hlasom sa vo mne veľmi zväčšovala dôvera k Panne Márii. Častejšie som sa k nej so zanietením modlila. „Panna Mária, moja Matka, ty si ma naučila modliť sa. Aj teraz ma nauč, ako mám milovať Ježiša.“

40. Vyučovanie o Božej láske vyvolalo vo mne silnú túžbu opustiť svet, aby som lepšie mohla slúžiť Bohu. Onedlho som stretla jednu rehoľnú sestru. Keď som ju z diaľky uzrela, obrátila som k nemu[3] oči a vzdychala som: „Môj Ježiš, obsiahnem od teba takú milosť a budem mať šťastie môcť ti raz tiež slúžiť v rehoľnom stave?“ Po návrate domov som išla na osamelé miesto (kde je teraz moja izba), so slzami som si kľakla na kúsok dreva a so zdvihnutými rukami som sa modlila: „Ježiš, pošli mi toľko utrpenia, koľko chceš, len mi daj, aby som ťa mohla milovať, ukryť sa v rehoľnom stave a slúžiť ti. Ježiš, chcem ťa milovať, slúžiť ti, odovzdať ti svoj život.“ Mala som pred očami utrpenia, čo treba znášať v rehoľnom stave, lebo som si osobitne priala, aby ma považovali za poslednú. Tak som sa modlila a určitý čas plakala. Od toho okamihu začala vo mne vskutku rásť túžba žiť v rehoľnom stave.

41. Približne pol roka pred prvým svätým prijímaním (mala som trinásť rokov), keď som bola na svätej omši a počas nej sa rozdávalo sväté prijímanie, zasiahla ma taká silná túžba po svätom prijímaní, že som sa nemohla zdržať hlasného plaču. Modlila som sa: „Ježiš, ako dlho ešte musím čakať na sväté prijímanie? Aká veľká je moja túžba po tebe, môj Ježiš. Isto, keď ťa raz budem môcť prijímať, budem ťa ešte viac milovať a horlivejšie ti slúžiť.“ Vzdychajúc som si myslela: „Keď sa raz budem môcť objaviť pri lavici na sväté prijímanie, chcem pred tebou zbožne kľaknúť a klaňať sa ti; zmiluj sa nado mnou a pomôž mi, aby som, aby som sa dobre na to pripravila.“ V ten istý deň ma v srdci znepokojoval smútok, či viem všetko, čo je potrebné na úctivé prijatie Eucharistie. Potom sa mi často stávalo, že som celý deň strávila v takýchto obavách. Často som išla aj na osamelé miesto a v slzách som si opakovala modlitbu zo svätej omše. Keď som stretla človeka, ktorého som ráno videla ísť

[2] *Odtiaľ ďalej písané rukou kňaza Jozefa Flecka.*
[3] V origináli to chýba, bolo to doplnené, mohlo by to ale znamenať „nebo.“

na sväté prijímanie, s povzdychom som si pomyslela: Aký šťastný je tento človek, keď nosí vo svojom srdci Boha. Uisťovala som sa, že osoby, ktoré ráno prijímali, určite strávili celý deň s Bohom.

42. Najradšej som mala vyučovacie hodiny, na ktorých sme sa pripravovali k prvému svätému prijímaniu. Dychtivo som počúvala prospešné poučenia a vysvetlenia duchovného otca. Zo všetkých poučení som si žiadne nezapamätala tak ľahko, ako tie, ktoré varovali pred hrozbou urážky Boha.

Hoci ma to stálo veľa námahy učiť sa naspamäť katechizmus, v žiadnom prípade ma to neodradilo od účasti na náboženstve. Hľadala som útočište v modlitbe a s Božou pomocou som si takmer vždy zapamätala látku. V tomto období som už nachádzala osobitnú záľubu v rozjímaní o Ježišovom utrpení a v poklone Oltárnej sviatosti.

43. Niekoľko mesiacov pred prvým svätým prijímaním silná túžba dôstojne sa na tento sviatok pripraviť, ale aj strach či prípravy zvládnem, tak hlboko prenikli do môjho srdca, že som občas prepadla beznádeji. Nedošlo však k tomu, lebo som správne pochopila význam i zmysel celej záležitosti, ale taktiež preto, že som milovala dôslednú poslušnosť k všetkému, čo povedal pán farár, ktorý nás stále naliehavo napomínal, aby sme sa na sväté prijímanie naozaj dobre pripravili. V tom čase som už znášala telesné utrpenia, ibaže svojim rodičom som o všetkých nepovedala. Svoje utrpenie som obetovala Bohu s modlitbou: „Ježiš, chcem tieto utrpenia rada znášať z lásky k tebe, daj mi len srdce podľa tvojho Srdca, priprav ho, aby som ťa vo svätom prijímaní dôstojne mohla prijať.

V tichom kútiku nášho domu, kde som sa často chodila modliť, som položila kríž. Neustále som sa na toto miesto vracala, kľakla som na kolená, zobrala kríž do rúk, pobozkala ho, zvlažila slzami a pritom som rozjímala o utrpení môjho Vykupiteľa: „Ježiš, ako ťa len budem môcť dôstojne prijať, keď som taká vzdorovitá a netrpezlivá? Ježiš, pomôž mi!“ Zakaždým, keď som sa takto modlila, uľavilo sa mi na duši a bola som odvážnejšia. Napĺňala ma vnútorná útecha a radosť; v srdci som nemohla myslieť na nič iné, než na slová: „Ježiš, moja láska, Ježiš, moja radosť!“

44. Bez toho, aby som o tom vedela, krátko pred prvým svätým prijímaním som prijímala duchovným spôsobom. Keď som sa ocitla sama a nikto ma nemohol zbadať, pokľakla som, zodvihla ruky a ústami napodobňovala veriacich, ktorých som videla s opravdivou zbožnosťou kráčať k svätému prijímaniu. V duchu som sa pritom modlila: „Ježiš, chcem sa dobre pripraviť na prvé sväté prijímanie. Ježiš, keby som len mohla kľačať pred tebou s pravou zbožnosťou a láskou. Často som od tejto modlitby vstala a cítila som vo vnútri veľkú útechu; láska k Ježišovi ma zasiahla tak prudko, že som musela rýchlejšie dýchať.

45. Počas prípravy k svätej spovedi nám pán farár rozprával tragický príbeh jednej osoby, ktorá pri spovedi vedome zamlčala ťažký hriech a potom nehodne prijímala. Táto príhoda ma vyľakala, niekoľko dní som žila v strachu. Posilňovalo ma však presvedčenie, že som urobila všetko, čo som mala urobiť. Napriek tomu som šla k svojmu spovedníkovi a zverila sa so svojimi obavami. Spovedník ma upokojil a prestala som sa báť. V deň svätého prijímania, keď som sa ráno obliekala, ma znova ovládol rovnaký strach. Od strachu som celkom zbledla a tí, ktorí ma obliekali, sa spýtali: „Čo ti je? Vyzeráš celkom ako mŕtvola.“ Toto bolo iba náhle pokušenie, na chvíľu ma vyrušilo z vnútornej sústredenosti, ale vzápätí prestalo.

46. Po tejto chvíľkovej kríze nasledovala nevysloviteľná vnútorná radosť. Cestou do kostola, no najmä v chráme som sa od vnútorného pohnutia už nemohla zdržať sĺz. Počas svätej omše som nepohnuto hľadela na bohostánok. Ustavične som opakovala slová: „Ježiš, teraz nadišiel šťastný okamih, kde ťa smiem prijať!“ S horúcou túžbou som očakávala okamih, keď pôjdeme k oltáru, aby sme prijali sväté prijímanie. Pri pristúpení som viac

nevnímala, čo bolo teraz okolo mňa a pri prijatí Eucharistie som nevnímala viac ani pána farára, ktorý mi Telo Kristovo podával. Necítila som ani seba samú.

47. Keď som sa od Pánovho stola znova vrátila na svoje miesto, hlboko som sa pohrúžila, bola som uchvátená a modlila sa: „Ježiš, teraz ťa vlastním v mojom srdci, ako dlho som už po tebe v srdci túžila. Ježiš, ostaň v mojom srdci. Pozri, celkom sa ti oddávam. Teraz ozdob moje srdce čnosťami, ktoré sú ti najpríjemnejšie: nikdy viac ťa nechcem uraziť, buď mi stále na pomoci, môj Ježiš. Mária, moja Matka, príď, pomôž sa mi klaňať sa môjmu Ježišovi, teraz som ho prijala do svojho srdca."

„Môj Ježiš, ešte malá prosba: celý môj život chcem slúžiť výlučne tebe. Prosím ťa však, nechaj nám vždy nášho duchovného otca, vždy mu daj silu a zdravie. Pozri, za veľké šťastie, ktoré teraz prežívam, môžem ďakovať jemu. Nechaj ho tak dlho, pokiaľ žijem; Ježiš, teraz ti sľubujem, že ho chcem vo všetkom poslúchať. Ježiš, vypočuj moju prosbu. Akého dobrého duchovného otca si nám dal; chcem ti byť za to vždy vďačná."

Počas tejto prosby som mala na pamäti všetky poučenia, ktoré som dostala od duchovného otca. „Ježiš, teraz mám ešte jednu prosbu. Udeľ môjmu duchovnému otcovi milosť za moju vďaku, ktorú mu dlhujem, lebo mu nič iné nemôžem dať. Ježiš, dopraj mi to!"

Túto modlitbu som musela vyrieknuť po svätom prijímaní, počas aktu poďakovania, ktorý sa ostatní modlili nahlas, ale ja som nič nepočula. Iba na konci som sa preľakla v pochybnosti, či som sa vôbec s nimi modlila. Táto modlitba sa od tejto chvíle vryla do môjho srdca tak, že som ju v budúcnosti mala stále pred očami. Celý deň som bola stále pohrúžená v poklone a vďakyvzdaní tak hlboko, že ma všetko vyrušovalo, dokonca aj potrebná strava, ktorú som skoro nedokázala prijať.

48. V spomínané popoludnie prvého svätého prijímania, keď sme obnovovali krstné sľuby a mohla som pristúpiť ku krstiteľnici, zmocnila sa ma nevysvetliteľná obava. Pozrela som na bohostánok a modlila som sa: „Ježiš, pomôž mi, aby som tento sľub, ktorý teraz obnovujem, stále presne dodržiavala, aby som sa zriekla sveta a všetkého, čo mu patrí a nech ti vo všetkom verne slúžim. Ježiš, pomôž mi v tom." Keď som skončila modlitbu, zavolali ma po mene ku krstiteľnici. Zbavila som sa strachu a odvážne som k nej vykročila. Na otázku: „Zriekate sa satana, všetkých jeho skutkov a pýchy?", som dôrazne odpovedala: „Zriekam sa!" A na poslednú otázku: „Chcete zostať verní Ježišovi Kristovi?", sme odpovedali: „Áno, s jeho milosťou chceme v neho stále veriť, v neho dúfať a milovať ho z celého srdca." Potom som zazrela nad pánom farárom žiaru, ktorá vo mne rozžala silnú lásku k utrpeniu, lásku a úctu k Ježišovi v Oltárnej sviatosti. Tento dojem vo mne zostal natrvalo.

Keď som sa vrátila na svoje miesto, modlila som sa: „Ježiš, teraz som zložila krstné sľuby, pomôž mi, aby som všetko zachovala a vo všetkom poslúchala pána farára. Teraz, Ježiš, mi musíš navždy ponechať duchovného otca. Naplň ho celkom svojou milosťou. Nemôžem ti dostatočne ďakovať za veľkú milosť, ktorú mi cez duchovného otca udeľuješ. Chcem presne dodržiavať všetko, čo mi povie."

50. Keď bohoslužba v kostole skončila a vrátila som sa domov, takmer s nikým som nemohla rozprávať. Vo svojom vnútri som cítila neustálu radosť, a tá ma povzbudzovala k láske a vďakyvzdaniu. Viackrát som sa musela odísť do ústrania, aby som si mohla vydýchnuť. Zdvihla som na chvíľu ruky k nebu a modlila som sa: „Môj Ježiš, ďakujem ti, že som ťa dnes smela prijať."

Keď sa zvečerievalo odišla som do záhrady. Pozorovala som nebo a často som opakovala modlitbu: „Ježiš, zostaň stále so mnou." Keď nastal čas nočného odpočinku, pomyslela som si, teraz mám odpočívať? Chcela som oveľa viac, celú noc stráviť v modlitbe a vďakyvzdaní. Únava ma však predsa len premohla a uložila som sa na spánok. Predtým som sa však dlho modlila.

II. OD PRVÉHO SV. PRIJÍMANIA PO PRVÚ CHOROBU

1. Nasledujúce ráno po prvom svätom prijímaní, len čo som sa zobudila, zaumienila som si venovať celý deň vďaky vzdávaniu. Po tradičnej rannej modlitbe som išla na svätú omšu, počas ktorej som sa rozplývala v slzách. Obávala som sa, či zachovám všetko zo včerajších poučení. Zaumienila som si: „Ježiš, vynasnažím sa dodržiavať všetko, čo som počula. Tento deň chcem stráviť v poslušnosti, mlčaní a modlitbe. Keby som mohla byť každý deň aj na svätej omši! Pri premenení, ale zvlášť pri prijímaní kňaza som bola veľmi dojatá. Rozmýšľala som: „Ježiš, keby som mohla mať účasť na zbožnosti, modlitbe a prijímaní kňaza."

Celý deň som mohla stráviť v mlčaní a vo vnútornej modlitbe. Večer som opäť utiahla do opustenej časti domu, aby som odriekala svoju modlitbu nahlas. Kľakla som na kolená a modlila som sa: „Ježiš, už uplynul jeden deň od môjho prvého svätého prijímania, štrnásť dní musím čakať, aby som ťa opäť mohla prijať[4]. A to je veľmi dlhý čas. Len aby som nespáchala žiadny hriech. Ježiš, rada chcem urobiť všetko, ale keď mám teraz tak veľa práce, tak ťa stratím a nemôžem na teba tak veľa myslieť. Zostaň vždy pri mne." Keď som sa vrátila k rodičom, rozprávala som málo, bola som stále zamyslená a plná obáv, že nesplním, čo som sa naučila.

2. Hneď po prvom svätom prijímaní som sa pustila do tvrdej práce. Pracovala som rada, ale predsa som sa bála, či vytrvám vo vnútornom sústredení a v myšlienkach na Boha a či ma práca nebude vyrušovať, ako to skutočne v prvých desiatich dňoch po prvom svätom prijímaní stávalo. Práca bola taká ťažká, že som si celé hodiny neuvedomila, že sa zdržiavam v Božej prítomnosti. Po desiatich dňoch som si pripomenula všetko, čo som si v deň svätého prijímania predsavzala a pritom som premýšľala nad svojou vtedajšou vlažnosťou. Zmocnil sa ma strach i hanba a čím skôr som chcela prebudiť svoju horlivosť. Odteraz som hľadala útočište a útechu v prvom kajúcom cvičení. V jeden večer som totiž splietla prúty a skôr než som sa uložila spať, kľakla som si na ne na holými kolenami pred posteľou a dlho som sa, vzdychajúc a so slzami v očiach, modlila k Bohu. Okrem iného som prosila: „Ježiš, pomôž mi, aby nemala radosť v ničom inom jedine v tebe; občas si prajem opustiť tento svet, ale bojím sa. Ježiš, zmiluj sa nado mnou. Teraz mám po druhý krát prijať Eucharistiu a preto som si predsavzala, že ťa viac neurazím."

Po tejto modlitbe som nejaký čas rozmýšľala o utrpení. Zrazu som sa pevne rozhodla robiť v budúcnosti pri práci niečo, čo by spôsobovalo môjmu telu bolesť. Pri tomto predsavzatí som si zaumienila: „Ježiš, dúfam, že mi potom dáš milosť, aby som pri práci na teba stále myslela." Po tejto modlitbe a vytýčenom predsavzatí môj smútok ustúpil, srdce sa mi opäť naplnilo novou odvahou a radosťou.

3. Odvtedy som sa v myšlienkach, pri práci alebo chôdzi vždy snažila cvičiť v malom umŕtvovaní s úmyslom, aby som obdržala od Boha milosť: vždy viac ho milovať a poznávať ako aby som sa mu zaľúbila. Cestou na pole, najmä keď som bola sama a nepozorovaná, kráčala som po nepríjemnej ceste a niekedy som si kľakla na tvrdý kameň alebo na hrudy.

---

[4] V tom čase nebolo dovolené prijímať každý deň. „Osem dní po slávnosti prosila Alžbeta svojho spovedníka o dovolenie, aby mohla po druhý krát prijať eucharistického Krista. Cirkevné úrady ešte neboli v tomto ohľade tak otvorené ako dnes. Nakoľko farár Reichard nechcel konať proti zaužívaným zvykom (prijímať každých 14 dní) a tiež nechcel robiť výnimku, ktorá by mu mohla spôsobiť nepríjemnosti, Alžbetinej požiadavke nevyhovel. Jej naliehavým prosbám napokon predsa neodolal a dovolil jej o osem dní pristúpiť k svätému prijímaniu. S jeho súhlasom mohla prijímať každých osem dní a napokon dovolil dospievajúcej Alžbete prijímať denne, lebo nemohol odporovať jej naliehaniu." In: PFLEGER, L: *Kongregácia Sestier Najsvätejšieho Spasiteľa, nazývaná „Niederbronské sestry", s. 25.*

Prácu som vykonávala bez oddychu, aj keď ma to pri ťažkej námahe bolelo a trápil ma pot. Pri preliatych kvapkách potu som myslela na krvavý pot môjho Vykupiteľa.

V týchto malých telesných umŕtveniach som si v srdci často opakovala prosbu: „Ježiš, daj mi teraz, o čo ťa prosím, daj mi poznať, čo mám robiť, aby som ti urobila radosť a nezarmútila ťa.“ Obsiahla som už osobitnú lásku k vnútornej modlitbe a ľahšie som ju praktizovala pri všetkých svojich zamestnaniach.

4. S túžbou som očakávala deň svojho druhého svätého prijímania, ktoré bolo štrnásť dní po prvom svätom prijímaní. Moja radosť v predvečer bola taká veľká, že som takmer celú noc nevedela zaspať. Počítala som každú hodinu, dvakrát som vstala a zakaždým ma rodičia poslali znova do postele. Posledné hodiny pred druhým svätým prijímaním sa mi zdali nekonečné. Všetko, čo som napokon v kostole pri prijatí svätého prijímania prežila, nemôžem ani vypovedať. Ako som už spomenula, prvých desať dní po prvom svätom prijímaní som bola trocha vlažná a bola som rada v spoločnosti mojich prvoprijímajúcich priateliek. Vo svojom vnútri som kvôli tomu stále cítila nepokoj, tak som teraz - po druhom svätom prijímaní - pred Oltárnou sviatosťou nanovo urobila predsavzatie: vyhýbať sa spoločnosti kamarátok, zdržiavať sa sama a obracať sa jedine na Boha. Modlila som sa: „Ježiš, verím, že keď sa vzdialim z tejto spoločnosti, tak mi pomôžeš, aby som ťa viac poznala a viac ťa mohla milovať. Môj milý, mám takú veľkú túžbu po tebe, ale neviem ťa opravdivo milovať. Nauč ma, čo mám robiť. Ježiš, veľká je moja túžba po tebe!“ Moja túžba vzrástla natoľko, že som plakala. Viera v Ježiša v Oltárnej sviatosti bola taká pevná, že som sa cítila akoby v bezprostrednej blízkosti Ježišovej osoby a rozprávala som sa s ním detsky, dôverne a bez strachu.

5. Nie náhodou sa mi do rúk dostala kniha o Máriiných čnostiach. Čítala som ju a mimoriadne ma zaujala Máriina čnosť sústredenosti a počestnosti v jej rozprávaní a v celkovom správaní. Kniha na mňa zapôsobila tak mocne, že som sa chvela. Odložila som knihu, išla som do ústrania, kľakla na kolená a so zdvihnutými rukami som povedala: „Mária, chcem ťa nasledovať. Áno, chcem, chcem nasledovať tvoje čnosti. Mária, pomôž mi. Stoj pri mne, chcem byť pannou a chcem nasledovať tvoje čnosti.“

V detstve som sa od rodičov naučila *„Zdravas Kráľovná“*. Túto modlitbu som sa teraz vo svojom vnútri neustále modlila, obrátila som oči k nebu, aby som na Máriin príhovor obsiahla milosť všade – pri chôdzi, práci, stretnutí sa s ľuďmi, aby som pri rozprávaní bola utiahnutá a cudná. Obzvlášť som prosila o zdržanlivosť očí, aby sa cez ne nedostalo do môjho srdca nič, čo by mohlo uraziť Boha.

6. Môj spovedník mi po prvom svätom prijímaní dovolil prijímať každých štrnásť dní. Avšak moja túžba po svätom prijímaní bola už vtedy taká veľká, že mi tento čas bol pridlhý. O osem dní na to som išla znovu k môjmu spovedníkovi a rozochvená som ho prosila o dovolenie znova ísť na sväté prijímanie. Spovedník sa ma pýtal, prečo o to žiadam. Odpovedala som, že veľmi túžim napredovať v čnosti a v zbožnosti, preto žiadam o sväté prijímanie. Spovedník mi položil niekoľko otázok, napríklad ako sa modlievam a ako sa správam v kostole počas svätej omše. Povedala som mu, že celým svojím správaním sa usilujem páčiť Bohu. Odpovedal mi: „Teraz, moje dieťa, choď na sväté prijímanie a pros Boha, nech túto tvoju túžbu v tebe rozmnožuje.“

7. Po tomto svätom prijímaní zahorela vo mne túžba smieť prijímať vo všetky nedele. Preto som sa vzápätí modlila: „Ježiš, rada by som chcela urobiť všetko, len aby som ťa mohla každú nedeľu prijať v Eucharistii. Daj to však poznať môjmu spovedníkovi, ja sa ho neodvážim osloviť. Zmiluj sa nado mnou a vyjav moju túžbu po tebe môjmu spovedníkovi.“

Rozplakala som sa a vo vnútri vzdychala: „Ježiš, keby som len vedela, čo mám robiť, aby som od teba dostala túto milosť.“

V nasledujúcu nedeľu som si opäť pýtala od spovedníka dovolenie prijímať, ale tentoraz nesúhlasil. Musela som štrnásť dní čakať. Po tomto odmietnutí som bola bojazlivejšia a neodvážila som sa znova spovedníka poprosiť. Každý deň som sa zaňho modlila: „Ježiš, Božská láska, chcem poslúchať svojho spovedníka. Spomínam si na sľub, ktorý som ti dala, môj Ježiš. Chcem robiť všetko, čo mi môj spovedník povie a presne dodržiavať jeho napomenutia. Ale teraz ťa mám prijímať len každých štrnásť dní. Ako ťažko mi to padne! Ale predsa, chcem poslúchať! Ježiš, daj môjmu spovedníkovi poznať moju túžbu po tebe. Neodvážim sa povedať mu to. Pomôž mi, Ježiš.“

Nehľadiac na strach som opäť išla prosiť spovedníka o dovolenie prijímať každú nedeľu. Tentokrát som dostala súhlas dovtedy, kým nerozhodne o zrušení výnimky, čo sa však nestalo a mohla som pristupovať k svätému prijímanu každú nedeľu.

8. V jednu nedeľu, keď som sa po svätom prijímaní vrátila domov, išla som do záhrady za domom; za krikom som si kľakla, obrátila pohľad k nebu a modlila som sa: „Ježiš, ako rada by som predsa len zanechala svet, aby som ti slúžila výlučne v ústraní kláštora. Pomôž mi, Ježiš. Pozri, svet mi prekáža. Celý deň by som chcela chváliť a velebiť tvoje meno. Ježiš, bojím sa nebezpečenstiev tohto sveta. Mária, moja milá Matka, zober ma predsa pod svoju ochranu. Matka, chcem byť tvojim dieťaťom, chcem ťa nasledovať v tvojich čnostiach, ale neviem, ako sa mi to môže podariť. Pros za mňa, aby som mohla Spasiteľovi slúžiť v rehoľnom stave. Matka, nechcem však byť v rehoľnom stave uzavretého kláštora. Matka Mária, tak rada by som chcela žiť v rehoľnom stave, ktorý by mi umožnil pracovať na Božiu česť, pre spásu duší a na oslavu tvojho mena. Matka Mária, túžim po niečom, čo nemôžem urobiť, nie som vzdelaná. Boh mi však môže ľahko pomôcť a tebe stačí vysloviť jediné, slovo, aby som dostala všetko, o čo ťa vrúcne prosím. Ako rada by som chcela byť v rehoľnom stave posledná. Zmiluj sa nado mnou.“ Po tejto modlitbe som cítila takú lásku k Bohu, že mi jej sila vyrážala dych.

9. V tomto čase som opäť musela bojovať proti zlým náklonnostiam. Pretože som sa snažila nasledovať Pannu Máriu, našu Matku, v utiahnutosti a zdržanlivosti, tak som si priala, aby sa v týchto čnostiach mohli cvičiť aj iní, predovšetkým moji súrodenci. Bola som veľmi citlivá, keď som v ich prístupe pobadala vlažnosť a napomínala som ich príliš prudko. Moja prchkosť ma znepokojovala. Stálo ma veľa námahy potláčať ju, zdokonaľovať sa v sebaovládaní, rozvážnosti a miernosti.

Prebúdzala sa vo mne aj iná zlá vlastnosť - svojvôľa v praktizovaní zbožnosti. Pretože som mala dovolenie prijímať sväté prijímanie každú nedeľu, v sobotný predvečer som sa chcela vyspovedať. Zakaždým som sa na tento večer tešila a svoju prácu som si zariadila tak, aby som sa bez prekážky mohla uvoľniť. Ibaže sa nezriedka stalo, že mi rodičia práve vtedy nariadili nejakú prácu. Vzbúrila som sa, viackrát som sa pozabudla v poslušnosti a robila som si po svojom. Stávalo sa mi tiež, že som proti vôli svojich rodičov často išla v pracovné dni na svätú omšu, ktorú som nikdy nechcela vymeškať. Tak sa jedného dňa stalo, že som išla na svätú omšu napriek nesúhlasu rodičov. Cestou som bola nespokojná a hovorila som si: „Nemôžem byť pokojná, keď neposlúcham, nesmiem si takto počínať a nechcem byť taká, radšej chcem poslúchať. Radšej sa chcem svätej omše zúčastniť s čistou dušou a plniť príkaz mojich rodičov. Ježiš, ty mi môžeš predsa udeliť takú milosť, ako keby som bola na svätej omši. Pozri, teraz som nepokojná, pretože sa bojím, že budem konať proti tvojej najsvätejšej vôli.“

Vtedy som si predsavzala počúvať v týchto záležitostiach rodičov a pritom som sa modlila: „Ježiš, jediná láska môjho srdca, ty vidíš moju túžbu a počuješ moju úpenlivú prosbu

byť prítomná na obete svätej omše, klaňať sa ti a ďakovať. Vidíš však, že musím poslúchať rodičov; veď ich a daj mi, po čom túži moje srdce: teba poznať a milovať ťa.“

Tento nepokoj a následné predsavzatie vnútorne sa umŕtvovať, znášať nepríjemnosti som opísala svojmu spovedníkovi. „Moje dieťa, svedomito sa v tom cvič. Zostaň verná svojmu predsavzatiu, lebo je Bohu príjemné. Čím viac budeš počúvať tieto vnútorné napomenutia, tým viac bude Boh v tebe stále rozmnožovať svoju milosť a osvecovať ťa“, povzbudzoval ma pán farár. Jeho slová sa mi vtlačili hlboko do srdca. Pri každom pokušení proti poslušnosti som si na ne spomenula, a tak som mohla nástrahy hriechu ľahšie prekonávať.

10. Odteraz som cítila túžbu po modlitbe oveľa silnejšie ako predtým, takže po svätom prijímaní som dobrú časť noci začala tráviť modliac sa poležiačky na zemi. To vo mne vyvolalo veľkú túžbu oslobodiť sa od sveta, od seba (bez toho, aby som svoje vnútorné rozpoloženie hlbšie chápala) a úplne patriť Ježišovi. Vzdychajúc som – chvíľu kľačiačky, potom so zdvihnutými rukami prosila: „Ježiš, zmiluj sa nado mnou, chcem ti celkom patriť, nechcem viac patriť svetu, chcem sa od neho oslobodiť. Ježiš, túžim ťa milovať. Nauč ma, ako ťa mám milovať. Mária, moja Matka, pros za mňa, aby som svoje srdce uchovala pre Ježiša, Božského ženícha. Túžim viesť svätý život, ktorý by sa ti páčil (toto som povedala so slzami). Keby som poznala všetko, čo mi v tom prekáža... Zmiluj sa nado mnou a vypočuj moje volanie. Panna Mária, moja Matka, pros za mňa; chcem ostať pannou, chcem ťa, Matka Mária, nasledovať v čnostiach. Kiežby som len vedela, ako si mám zvoliť Ježiša za svojho Ženícha, pripraviť si srdce a urobiť mu radosť. Ježiš, vypočuj moje vzdychanie a moje naliehanie. Bože, už žiadny hriech. Matka Mária, dnes som uvažovala o tvojich bolestiach (čítala som v jednej knižke o siedmych bolestiach Márie), pros za mňa, aby som ti nespôsobila žiadnu bolesť.“ Pretože moja spálňa bola vedľa izby rodičov, počuli moje modlitby. Otec vstal, prišiel do mojej izby a keď ma videl kľačať, poslal ma do postele, aby som neprechladla. Už vtedy som bola slabšieho zdravia, aj preto som otca poslúchla. Neskôr ma ešte niekoľkokrát prerušil v modlitbách a nočnom bdení.

11. Od istého času som cítila silnejšiu túžbu vykonávať úkony kajúcnosti. Chcela som začať tým, že si skrátim spánok a spôsobím telu bolesť. Skrsla vo mne myšlienka položiť si do postele dosku a pod moju hlavu kus dreva. Predtým som si však vyžiadala súhlas svojho spovedníka, ktorý mi však dovolil iba ležanie na holom slamníku. Onedlho mi dvakrát do týždňa, v stredu a v piatok, dovolil položiť si do postele dosku a kus dreva, ale len na určitý čas. Prostredníctvom týchto kajúcich cvičení sa moja náklonnosť k modlitbe a rozjímaniu stala oveľa vrúcnejšia. Môj odpor voči všetkému, čo by mi v tom bránilo, aj voči svetu, tiež zosilnel. Spovedník mi čoskoro znova zakázal posledné kajúce cvičenie pretože, by som nedokázala plniť stavovské povinnosti. Zamietol i moje bdenia do neskorej noci. Vtedy som sa obrátila na Božského Ženícha s modlitbou: „Ježiš, nechceš odo mňa tieto kajúce cvičenia, lebo ináč by mi ich spovedník nezakázal. Chcem poslúchať spovedníka, ale zmiluj sa nado mnou a zbav moje srdce všetkého, čo ti prekáža. Ježiš, bojím sa sveta. Čo so mnou bude, keď sa nado mnou nezmiluješ? Chcem s radosťou splniť všetko, čo odo mňa žiadaš, ale Ježiš, chcem sa stať svätou, nech ma to stálo aj krv. Ochraňuj ma!“

Pri týchto posledných slovách mi vytryskli slzy. Potom som prosila za spovedníka: „Ježiš, daj môjmu spovedníkovi zdravie (bol vtedy chorľavý). Posilni ho, aby mohol pokračovať vo všetkých poučeniach a vyučovaniach, ktoré nám, úbohým deťom, dáva. Ježiš, daj poznať môjmu spovedníkovi aj tvoju vôľu; chcem ho vo všetkom poslúchať. Pomôž mi, aby som mu celkom otvorila svoje srdce.“

Keď som sa takto pomodlila, dokázala som ešte úprimnejšie otvoriť svoje vnútro spovedníkovi. Tiež som sa oveľa ľahšie cvičila v úprimnej modlitbe a konala kajúce cvičenia; neustále som prosila Boha, aby ma uchránil pred svetom. Ochotne som poslúchala

spovedníka, bola som pokojná a naplnená radosťou. Po spovedi som sa čoraz väčšmi utiekala do samote a k rozjímavej modlitbe.

12. Toto ticho a vnútorný pokoj duše netrvali dlho, lebo zakrátko ma horlivosť k vnútornej modlitbe opustila; ústna modlitba bola bez citu a suchopárna. Prepadol ma veľký strach, že moje predošlé spovede boli neplatné. Pochybovala som, či moje sväté prijímania neboli svätokrádežné. Došla som až tak ďaleko, že som od strachu nič nerobila, len plakala. Keď som sa chcela modliť, tak som sa triasla a nevidela som nič iné pred sebou, iba hriechy, z ktorých som sa nevyspovedala; prenasledovala ma myšlienka, že som stratená. Videla som pred sebou takmer otvorené peklo. V tomto strachu som šla za spovedníkom. Nariekala som a bedákala, ale nemohla som vymenovať hriechy, ktoré som predtým tak strašne mala pred očami. Spovedník ma upokojil a povedal mi, aby som bola spokojná. Odpovedala som mu, keby som len predsa nebola zatratená! Spovedník ma utešoval: „Nevšímaj si tieto myšlienky, je to pokušenie.“ Po krátkom napomenutí ma upozornil, že z mojich modlitieb a meditácií nemám nič vynechávať alebo skracovať. Odpovedala som, že kvôli veľkému strachu nebudem môcť v tom pokračovať. Spovedník opakoval vážnym tónom: pridržaj sa toho, čo ti bolo povedané, buď poslušná a pokojná, prelom svojvôľu a teraz choď k svätému prijímaniu. Neskôr som sa predsa podala pokušeniu; v silnom strachu som skrátila modlitby a dostala som sa do rozporu s poslušnosťou.

Pretože som vytúženú útechu nenašla u môjho doterajšieho spovedníka, zašla som k druhému, ktorý sa ma všemožne usiloval utešiť, no namiesto úľavy sa moje srdce ešte viac zovrelo úzkosťou. Po druhej spovedi u nového spovedníka, som pocítila z jeho slov veľké sklamanie, bola som veľmi nepokojná. Vzdychala som a pred svätým prijímaním som si v duchu hovorila: idem naspäť k môjmu predchádzajúcemu spovedníkovi a nikdy viac ho neopustím. Moje vnútorné utrpenie pretrvávalo a stupňovalo sa na najvyššiu mieru. V panickom strachu som nemala odvahu pozdvihnúť zrak ku krížu, nieto ešte k nebu.

V tomto smutnom stave som si kľakla doma pred kríž a modlila som sa vzdychajúc: „Ježiš, zmiluj sa nado mnou; nedopusť, aby som sa zatratila; takto už nemôžem existovať. Ak by moje spovede a prijímania boli neplatné, chcem všetko odčiniť; pomôž mi, prosím. Obraciam sa znova k môjmu spovedníkovi, ktorý ma viedol k prvému svätému prijímaniu a sprevádzal až doposiaľ. Chcem ho poslúchať. Bože, nemôžem urobiť nič viac než poslúchať pána farára, hoci ma prijme tvrdo a chladne. Čo urobím? Veď si ani nič iné nezaslúžim. Áno Ježiš, chcem sa tohto duchovného verne pridržať, plniť všetko, čo mi prikáže a nikdy viac ho neopustím. Ježiš, zmiluj sa na do mnou.“

Niekoľko hodín po tejto modlitbe som znova išla k môjmu riadnemu spovedníkovi. Otvorila som mu svoje srdce a vysvetlila som mu môj rozporuplný vnútorný stav. Pán farár mi predostrel niekoľko pravidiel správania a naliehal, aby som ich dodržiavala. Navzdory tomu, že mi to padlo ťažko, v spovednici som mu prisľúbila pokornú poslušnosť. Len čo som sľúbila poslušnosť, vnútorne sa mi uľavilo, moje utrpenie sa mi stalo znesiteľným. Opustila som spovednicu a v duchu som si viackrát opakovala: chcem poslúchať, áno, nič iné než poslúchať.

13. I napriek predsavzatiu dôsledne poslúchať, moje vnútorne utrpenie pretrvávalo. Nemala som žiadnu chuť k modlitbe, nič iba odpor a znechutenie, predsa som však modlitby viac neskracovala. Povedala som si: modlím sa, lebo mi to môj spovedník prikázal; modlím sa z poslušnosti. Niekedy ma práve v určenom čase modlitby a meditácie, ktorý mi spovedník prikázal využiť, prepadla taká nuda, že som sa protivila sama sebe. Celý ten čas som sa nezmohla na nič iné než sa modliť podľa spovedníkovej rady: „Zmiluj sa nado mnou, zmiluj sa nado mnou! Pomôž mi, Ježiš!“

Moje vnútorné utrpenie trvalo približne rok, svojou prudkosťou oslabilo môj organizmus a zhoršilo zdravie. V modlitbách som však nielen pokračovala, ale často som ich

zdvojnásobila, a práve preto som vždy obdŕžala v najstrastiplnejšom utrpení trochu zmierňujúcej úľavy na tele i v duši. Pretože som sa vo svojom súžení nemohla pridŕžať ničoho iného len poslušnosti voči spovedníkovi, pokušiteľ ma napádal aj z tejto strany a našepkával mi: tvoj spovedník ťa nepozná, neodhalila si mu dostatočne vnútro tvojho srdca; poslušnosť ti nemôže predsa pomôcť, nepotrebuješ poslúchať. V tomto boji som sa viackrát, keď som bola na poli sama, kľakla, zdvihla som ruky k nebu a modlila som sa: „Ježišu, zmiluj sa na do mnou, neviem lepšie odkryť svoje vnútro, pomôž mi, zmiluj sa na do mnou. Umožni môjmu spovedníkovi spoznať moje vnútro; prajem si, aby ho spoznal čo najdôkladnejšie. Bože a Spasiteľ, na koho sa mám teda obrátiť ak nie na spovedníka? Nemám nikoho iného, zmiluj sa na do mnou!“ Počas tejto modlitby som sa rozhodla: „Teraz ostanem pri svojom spovedníkovi, poslúchnem ho, nech sa deje, čokoľvek. V mene Božom, pridržím sa poslušnosti.“

14. Od tej chvíle som svedomito zachovávala poslušnosť môjmu spovedníkovi. Hoci mi modlitba občas zaznela suchopárnosť, zachovala som vyrovnanosť a rozvahu. Často som vzdychajúc vnútorne prosila o vytrvalosť. Keď som musela ísť pracovať na pole a zostala na chvíľu osamote, na mieste, kde ma nikto nepozoroval som si kľakla na kolená, zdvihla som ruky k nebu, úpenlivo som prosila o milosť vytrvalosti v dobrom, aby som sa vždy vyhla každej príležitosti k hriechu a bola ochránená pred každým nebezpečenstvom sveta. V takýchto aj iných modlitbách, som pri práci nič nezmeškala. Čas venovaný modlitbám som sa snažila nahradiť usilovnosťou. V mojom srdci však pretrvával žiaľ; často som vzdychala: „Bože, aké ťažké je žiť na svete a nemôcť ťa nemilovať. Keď už ťa nemôžem milovať, tak budem aspoň pokračovať v modlitbe.“ Napriek zármutku som strávila niekoľko hodín denne v modlitbe. Áno, aby som získala čo najviac času na modlenie a hľadala pomoc u Boha. Čoraz zriedkavejšie som chodievala s priateľkami zabávať sa, čo mi občas zazlievali.

Jedného dňa som sa opäť ocitla na poli, našla som tiché zákutie, kde som sa chcela počas obedňajšej prestávky sama pomodlila (miesto sa volá *Liesklam*). V ten deň bolo na poli roboty pre dvoch, ale poprosila som rodičov, aby ma nechali pracovať samotnú, čo z obáv pre moje chatrné zdravie neradi dovoľovali. Spravidla mi však vyhoveli a bola som šťastná, že môžem pracovať sama. Počas práce, z času na čas pokľačiačky, som sa mohla nerušene modliť. Často som striedavo medzi prácou a modlitbou zvládala nariadenú ťažkú prácu akosi mimovoľne, bez známok únavy. V *Liesklame* som odriekala túto modlitbu: „Ježiš, ako mi to len v tomto svete pôjde? Obávam sa, že ťa stratím a budem ti neverná. Chcem s radosťou pracovať, daj mi, prosím, milosť, aby som si vždy zachovala čisté srdce. Chcem ti slúžiť v panenskom stave. Ty vidíš a poznáš moju túžbu. Ježiš, daj mi milosť slúžiť ti v panenskom stave a smieť v tomto stave aj zomrieť. Nielen podľa mena chcem byť pannou, ale aj moje srdce nech je ozdobené tými čnosťami, aké od panien vyžaduješ. Ježiš, pomôžeš mi a očistíš moje srdce od sveta, aby som nehľadala nič len teba? Ježiš, chcem rada vytrpieť všetko, čo chceš. Bože, zmiluj sa na do mnou! Matka Mária, vypros pre mňa tieto čnosti.“

Po tejto modlitbe som čoraz viac kritickejšie pristupovala k svetu, lež o to väčšia bola moja láska k samote. Táto nevraživosť voči svetským malichernostiam a láska k tichému rozjímaniu boli akoby vpísané do môjho srdca. Osobitne som sa vždy cvičila vo vnútornej modlitbe, v ktorej som neustále prosila o napredovanie v čnostiach. Do vnútornej modlitby som bola pohrúžená tak hlboko, že som veľmi často nevnímala svet vôkol seba.

III. OD PRVEJ CHOROBY AŽ PO DVADSIATY ROK ŽIVOTA

V sedemnástich rokoch sa k môjmu vnútornému utrpeniu pridružilo aj telesné. Postihla ma nervová choroba, ktorá ma počas troch mesiacov silne trápila a jej samotný výskyt ma veľmi sužoval. Po nervových krízach nasledovala ťažká, bezmála tri roky trvajúca tuberkulóza pľúc.

Choroba mal kruté úvodné štádium, ale oveľa viac ma trýznilo duševné utrpenie. Pred očami som mala blízku smrť a zmocňovala sa ma pritom hrozná predstava, že pre mňa niet žiadnej nádeje stať sa blaženou.

Prudké bolesti mi bránili hovoriť. Mohla som dávať iba znamenia. V mojom strašnom vnútornom a vonkajšom utrpení mi ostal jeden jediný zmierňujúci prostriedok – malý kríž na posteli. Neprestajne som držala krížik v rukách, pritláčajúc ho na srdce a pery. V najkrajnejšej núdzi som sa k nemu utiekala ako k jedinému prostriedku záchrany. Pretože som nemohla vysloviť ani slovíčko, v duchu som prosila, bolestne nariekajúc nad mojím biednym osudom a zjednocovala som sa s Ukrižovaným, ktorého som na kríži objímala.

Raz som v boji s utrpením objímala a bozkávala môj malý kríž. Prišiel lekár a zahľadel sa na mňa. Lekár sa bál, že kríž v mojich rukách vyvoláva vo mne priveľa vzrušenia, čo by mohlo skomplikovať liečbu. Nariadil, aby mi kríž potajomky zobrali, bez toho, aby som to spozorovala. Keď som ešte v ten istý deň v pretrvávajúcom utrpení hľadala kríž, nenašla som ho. Nemohla som hovoriť, preto som sa ho domáhala gestami a posunkami. Nepochopili však moju žiadosť a nevenovali jej pozornosť.

Moje utrpenie sa zväčšovalo; vnútorné vzdychanie som stále dopĺňala mimikou. Celý deň i nasledujúcu noc som neprestávala túžiť za svojím krížom. Konečne, po polnoci, viacerí príbuzní bdejúci mojom lôžku, pochopili čoho sa domáham. Odrazu kríž, ktorý visel nad stolom na stene, s rachotom spadol dole na lavicu a ostal na nej stáť, ako by ho tam niekto postavil. Kríž bol z hliny, ale nerozbil sa. Udalosť zapôsobila na všetkých hlbokým dojmom. Zľakli sa a hovorili: Vidíte, čo si žiadala?! Okamžite mi podali spadnutý kríž; túžobne som ho oboma rukami objala a pritlačila na hruď. Od tej chvíle ma vnútorne utrpenia opustili, z hodiny na hodinu som bola pokojnejšia. Veľký kríž zavesili potom znova na pôvodné miesto a mne vrátili môj malý krížik, ktorý mi už viac nezobrali.

Počas tejto dlhej choroby sa so mnou nedialo nič mimoriadne. V nekonečných hodinách na lôžku som neprestajne odriekala prosbu, ktorú som od detstva Bohu opakovala: aby som si zachovala čisté srdce, aby som dospela k svätosti a aby som stále vo všetkom plnila Božiu vôľu. Vo svojom trápení som často myslela: s radosťou podstúpim utrpenie, len nech dosiahnem svätosť.

Navštívili ma i protestanti, ktorých som neraz ľutovala, že nepoznajú pravdu. Ďakovala som Bohu, že sa mi dal narodiť z kresťansko-katolíckych rodičov. Aká som šťastná, hovorila som často, že som sa narodila kresťansko-katolíckym rodičom. Aká som šťastná, tešila som sa mlčky, že som dieťaťom pravej Cirkvi. Poznanie o svojej príslušnosti kresťanským rodičom, zväčšovali moju úctu k otcovi aj matke.

V čase choroby som obnovila svoje niekdajšie túžobne prianie: slúžiť Bohu v rehoľnom stave. Často som sa Božskému Ženíchovi prihovárala: „Ježiš, keď mi dáš zdravie a povoláš ma do rehoľného stavu, chcem ti venovať všetky okamihy môjho života a odovzdať všetky moje slová k tvojej cti.“ Nechcela som ešte umrieť, prosila som o predĺženie života a žiadala som od Boha milosť, môcť mu ešte dlhšie slúžiť. Lenže choroba sa dosť vážne zhoršila a zmocnil sa ma strach, či ešte vôbec stihnem vstúpiť do rehole.

Od prvej choroby po druhú

Prvé obdobie mojej choroby trvalo, ako som už povedala, tri roky a skončilo sa v roku 1834. Dovŕšila som dvadsať rokov a odvtedy až po dvadsiaty siedmy rok života som sa tešila pomerne dobrému zdraviu. V utrpení a v chorobe Boh rozhojnil milosti, ktoré mi kedysi udelil. Moja láska k samote bola ešte silnejšia, s oveľa väčšou horlivosťou som zvládala cvičenia pokánia. Spovedník ma však nabádal, nech šetrím sily, aby som nezabraňovala plneniu mojich stavovských povinností. V modlitbe som bola dôvernejšia, v rozjímaniach zahĺbenejšia. Mimoriadne som si dala záležať na cvičeniach, skrz ktoré som bola byť v neustálom rozhovore s Bohom pomocou vnútornej modlitby v každodenných činnostiach. Nespomínam si, že by som pri práci alebo v spoločnosti, čo len desať minút strávila bez vnútorného rozhovoru s Bohom.

Po prekonaní choroby som bola rada v spoločnosti mladých žien, svojich rovesníčok rovnakého náboženského zmýšľania. S potešením som sa s nimi rozprávala o Bohu, božských veciach, o čnostiach, najmä o hodnote stavu čistoty. Mala som šťastie stretnúť viaceré takéto zbožné, Boha milujúce dievčatá. Vnútorne sme boli navzájom zjednotené a vždy sme všetky speli k jednému cieľu - k dokonalosti. V snahe dosiahnuť náš spoločný cieľ čím lepšie, obrátili sme sa na nášho duchovného vodcu a prosili sme ho o prijatie do Tretieho rádu svätého Františka z Assisi. Pán farár našej žiadosti ochotne vyhovel a prijal nás do tretieho rádu. Keď sme obdržali túto milosť, bola naša horlivosť v cvičení sa v zbožnosti silnejšia. Častejšie sme prijímali sväté prijímanie; častejšie sme navštevovali Ježiša v Oltárnej sviatosti; vo farnosti sme v zavedených verejných pobožnostiach nachádzali viac radosti. Neodradilo nás od toho žiadne pohŕdanie či výsmech. Radosťou nášho srdca bolo byť pannou, Ježišovou nevestou.

Zrána po prebudení ma znepokojovala obava, že by som v tento deň mohla nejakým hriechom uraziť Boha. Zakaždým som vzdychala: „Keby už len prešiel tento deň. Ježiš, chráň ma dnes pred hriechom.“ V tomto rozpoložení som vykonala rannú modlitbu, vnútorným rozjímaním som začínala deň. Ustavične som sa odporúčala pod ochranu Božej Matky. Často som opakovala modlitbu: „Najčistejšia Panna, skrze tvoje sväté panenstvo a Nepoškvrnené počatie očisti mi srdce a telo.“

Keď som sa jedného rána osobitne modlila týmto spôsobom, vzdychala som a celý deň som sa zaoberala myšlienkami ako premôcť hriešne myšlienky, zišli mi na um tri prostriedky ochrany: málo rozprávať, hovoriť jedine vtedy, keď je to nevyhnutné, uši starostlivo zatvárať pred zbytočnými rozhovormi, mimoriadne starostlivo chrániť svoje oči a nedovoliť im žiadne neobozretné zotrvávanie na podnetoch, čo by mohli viesť k hriechu. Hneď v ten istý večer som zašla za mojou priateľkou (neskôr sestrou Agátou) porozprávať sa o týchto prostriedkoch ochrany. Čím viac sme si prostriedky ozrejmovali, tým viac som prosila Boha, aby mi ich vštepil do srdca a dal dostatok síl používať ich. V nasledujúcej spovedi som pánu farárovi povedala, že žiadostivosť premáhať pomocou týchto prostriedkov ochrany. Spovedník mi po niekoľkých minútach uvažovania poradil: „Moje dieťa, nielenže ti toto cvičenie dovolím, ale radím ti, aby si sa svojho zámeru nevzdávala. Očakávam, že Boh ti udelí veľké milosti.“ Jeho slová na mňa silno zapôsobili.

O panenskej čistote

Potom, čo sa Alžbeta a jej spolusestry z tretieho rádu modlili za milosť tejto čnosti, Alžbeta upadla do extázy a videla svojho Božského Ženícha ako mládenca držiaceho v pravici palmovú vetvu a druhú ruku vyzdvihnutú do výšky.

Ježiš ju oslovil: „Pozri, dcéra moja, na Ježiša, svojho Božského Snúbenca“. Vystierajúc k nemu ruky zvolala: „Ježiš, moja láska“ na čo sa Božský Ženích trocha zdvihol a vznášal sa vo vzduchu. Z jeho úst potom zneli slová: „Pozri, moja dcéra, Ježiš, tvoj Božský Ženích je ten, ktorý do tejto hodiny ochraňoval tvoje srdce. *(Tu jej Ježiš pripomenul hodinu a miesto, keď vo svojom pätnástom roku života zložila sľub čistoty).* Teraz sa naplnilo, čo si si od svojej mladosti vždy žiadala: utrpenie, ktoré ťa bude ochraňovať pred skazou sveta. Pozri, moja dcéra, aby si panna zachovala svoje srdce čisté, musí si starostlivo strážiť oči, rovnako zapchávať uši a utekať pred zlou spoločnosťou. Čím viac sa panna snaží zachovať svoju čistotu, tým viac má pritúliť svoje srdce ku mne, stále má konať v mojej prítomnosti, vždy dôverne rozprávať vo svojom srdci so mnou. Panna nemá pestovať so svetom žiadne styky, má sa ukázať len tam, kde ju jej povinnosti volajú; v mojom dome a pri svojej práci a dokonca aj počas zamestnania má byť jej srdce pri mne. Chcem ti byť ustavične na pomoci svojou milosťou, odovzdávam sa ti v každom okamihu ako vlastníctvo. Akou milou je pre mňa panenská duša, v nej mám svoje zaľúbenie! Túto čnosť však nesmie zastrieť ani náznak tieňa. Ako málo svet dbá na panenský stav, ale ja ho milujem a uprednostňujem pred všetkým. Pozri, moja dcéra, panna sa má vždy ku mne utiekať s detinskou dôverou, lebo má na to právo. Nežiadam otrocký, ochromujúci strach, lebo ten sa protiví mojej láske.“

Potom ju trpezlivo, podrobne poučoval ako si má panna starostlivo chrániť vonkajšie zmysly, byť ľahostajná voči všetkému svetskému a byť vnútorne odumretá. Celé poučenie obsahovalo obšírny postup náuky apoštolov (list Korinťanom) o správaní sa panny. Nie je možné podať toto učenie v celistvej súvislosti, ale iba čiastočne a pri príležitostiach, kde to Pán chce a môže dať. Toto ponaučenie urobilo na ňu (Alžbetu) taký dojem, že od toho dňa bola ľahostajná voči všetkým zmyselným predmetom sveta a úplne voči nim znecitlivela. Všade hľadala iba svojho Božského Ženícha. Všetko okrem neho jej bolo cudzie, úplne bezcenné a opovrhnutiahodné.

Životopisná črta

Jána Dávida Reicharda, farára z Niederbronnu a superiora kongregácie (1796 – 1867)

Ján Dávid Reichard sa narodil 17. októbra 1796 vo Wasselnheime v dolnom Alsasku. jeho otec Ján Juraj, povolaním garbiar, sa oženil s protestantkou, ktorá však svojmu synovi, pripravujúcemu sa pod vedením horlivého farského vikára Jakuba GFeissa na kkňazské povolanie, nekládla žiadne prekážky.

V júni 1819 Prijal Ján Dávid Reichard kňazskú vysviacku po štúdiách v štrasburskom seminári. Teologický inštitút viedli kňazi, ktorým záležalo na tom, aby mladí bohoslovci dostali solídne vzdelanie, aby obstáli v pohnutých časoch na konci cisárstva. Po vysviacke nastúpil ako vikár do farnosti sv. Juraja v meste Hagenau. Mal šťastie, že ho do pastorácie uvádzal vynikajúci, v celom Alsasku vysoko vážený farár Felix Karol Poisignon (nar. 1730). Bola to pre neho znamenitá škola praxe v pastorácii a kňazského sebazdokonaľovania. Každý rok sa utiahol do blízkeho tradičného pútnického miesta Marienthal, aby sa tu niekoľko dní v samote venoval duchovným cvičeniam. Jeho úspešná činnosť v Hagenau podnietila biskupské úrady, aby mu už po štyroch rokoch zverili ťažkú farnosť Niederbronn, do ktorej prišiel v januári 1823 vo veku 27 rokov.

Malé kúpeľné mestečko Niederbronn leží na alsaskej rovine, na úpätí Vogéz, medzi Lotrinskom a kúpeľmi Würtenberg . Nie je to žiadna neznáma dedinka, veď' už v l. stor. pred Kristom Rimania ocenili blahodarné účinky tunajšej termálnej vody. kúpeľnému centru Niederbronnu sa v priebehu storočí darilo so striedavými úspechmi. Nejaký čas bolo mestečko trošku zanedbané, v roku 1835 ožilo a dostalo sa do popredia záujmu klientely, čo významne ovplyvnilo život i osud Alžbety Eppingerovej. Bohatstvo tohto kraja spočíva predovšetkým v poľnohospodárstve, v poliach a lesoch, obhospodarovaných prevažne malými gazdovstvami. Okrem toho je tu niekoľko remeselníckych podnikov, najmä železiarskych hút, ktoré sa môžu ďalej rozvíjať vďaka lesom, poskytujúcim potrebnú surovinu na kúrenie.

Oblasť, ktorá patrí pod grófstvo Haunau-Lichtenbera, je od roku 1570 protestantská. Po vojnách v 17. storočí, v ktorých bolo obyvateľstvo grófstva vyhubené, priniesla vlna prisťahovalectva nových obyvateľov, medzi nimi aj z katolíckych rodín, ku ktorým patrili predkovia Eppingerovcov. V roku 1800 z približne dvoch tisíc obyvateľov patrili k Reformovanej cirkvi zhruba štyri sedminy, ku Katolíckej cirkvi menej než tri sedminy a okolo 150 obyvateľov sa hlásilo k židovskej viere. Obidve fary - katolícka i protestantská, mali k dispozícii len jeden kostol, v ktorom konali bohoslužby najprv jedni, potom druhí.

Farár Reichard pri pohľade na zverených farníkov veľmi rýchlo pochopil hlavne poslanie svojej pastorácie: obnoviť vieru vyučovaním, sociálnou, charitatívnou činnosťou a kresťanskou vzájomnosťou. Cení si modlitbu, rád číta Sväté písmo. Žije v súlade s cieľmi svojho úradu, v prísnej sebadisciplíne, v odriekaní.

Farár Reichard pri svojich návštevách vo farnosti stretáva Alžbetu Eppingerovú. Potom ju znova nachádza medzi žiakmi, ktorí prichádzajú do školy na náboženstvo. Pri príprave detí na prvé sväté prijímanie vybadá, ako dychtivo toto dieťa (Alžbeta) túži „spoznávať" Boha". Lež zároveň postrehne, ako ťažko Alžbetinmu temperamentu so silnou vôľou padne poslušnosť. Dievča ho neskôr prosí o dovolenie častejšie pristúpovať k svätému prijímaniu – čo bolo v tých časoch dosť nezvyčajné.

Farár Reichard je v prvom rade Alžbetin spovedník - pomáha jej prebúdzať v srdci aj v duši rozmer zbožnosti a stojí pri nej v jej chorobe. Potom sa nečakane a bez tušenia stane svedkom mystických udalostí s nedozernými následkami pre svoju obec, pre Cirkev, ale aj pre neho samotného. Stáva sa farárom „vizionárky z Niederbronnu"; berie na svoje plecia starosti

a nepríjemnosti, čo sa pritom vyskytujú. Neskôr bude prizvaný za prvého spolupracovníka diela, ku ktorému je Alžbeta Eppingerová povolaná a nadobudne titul „spoluzakladateľ“ (v duchovnom zmysle). Za zmienku stojí aj skutočnosť, že Alžbeta sa naučila čítať, ale okrem svojho podpisu písať nevedela. Farár Reichard zohráva kľúčovú úlohu v jej živote i diele. Všetko, čo Alžbeta, neskôr matka Alfonza Mária povedala, Reichard verne zaznamenal. Znalec archivistiky Dr. Marcel Burg pri skúmaní týchto písomností tvrdí, že všetky vyjadrenia, ktoré farár Reichard od Alžbety písomne zachytil, odrážajú jej myšlienky tak verne nakoľko to len bolo možné, miestami až exaktne škrupulózne. Závery Dr. Burga potvrdzuje aj fakt, že všetky zápisky farára Reicharda sú v alsaskom dialekte (podobnom nemeckému jazyku), ktorým hovorila Alžbeta.

Celým svojím bytím a jestvovaním je farár Ján Dávid Reichard príkladom čnostného muža silného vo viere. Ako duchovný pastier a spovedník spoznáva pôsobenie Ducha Svätého v skromnom živote malého roľníckeho dievčaťa. Pri založení kongregácie sa podujal prijať predložené znamenia a vo veku 53 rokov sa odhodlal na podujatie, ktorému chýbala akákoľvek ľudská istota. Bol vždy pevnou oporou, duchovným radcom a vodcom zakladateľky matky Alfonzy Márie Eppingerovej.

Choroby matky Alfonzy Márie aj otca Reicharda sa neskôr komplikujú. Reichard sa utiahne na odpočinok do malého mestečka Singlange. V polovici júla 1867 sa na prosbu sestier vracia do Niederbronnu, pretože stav matky Alfonzy Márie sa rapídne zhoršuje. Dňa 22. júla matka Alfonza Mária stráca vedomie. Na druhý deň farár Reichard dostáva srdcový záchvat a 24. júla, vo veku 71 rokov, nečakane zomiera. Vo vykonávaní svojej zodpovednej úlohy superiora kongregácie, povereného Cirkvou od roku 1849, nikdy nešetril svoje sily. Bol vždy nezištným služobníkom diela, o ktorom bol presvedčený, že by bez Božej vôle nebolo nikdy povstalo.

Kríž medzi Niederbronnom a Reichsfoffenom

Z *Autobiografie* matky Alfonzy Márie sa dozvedáme, že malá Alžbeta často pracovala na poliach svojho otca blízko Reichshoffenu. V detstve sa rada modlila pred krížom. Od svojich piatich rokov, keď išla s matkou na pole, sa zastavovala pri kríži medzi Niederbronnom a Reichashoffenom. Keď mala asi pätnásť rokov a v jedno popoludnie pracovala na poli, počula vnútorný hlas, aby sa celkom zasvätila Bohu. Rozbehla sa ku krížu, ktorý stojí práve na ceste medzi Niederbronnom a Reichshoffenom. Vrúcne sa modlila o milosť, aby ešte lepšie, jasnejšie spoznala svoje povolanie a mohla mu ostať verná.

Tento kríž sa počas dlhých 156 rokov dejín kongregácie zachoval a majú ho v úcte nielen všetky sestry zblízka i zďaleka, ale ja celé okolie. V roku 1999, krátko po oslavách 150. výročia trvania kongregácie založenej matkou Alfonzou Máriou, správa obidvoch miest Niederbronnu a Reichshoffenu dala urobiť chodník, vedúci popri tomto kríži, kvôli výstavbe cesty. Pri prácach na chodníku došlo k značnému poškodeniu kríža.

Po tejto smutnej udalosti prekvapila sestry na generaláte v Oberbronne najprv reakcia starostov obidvoch miest, ale aj postoj robotníka – mohamedána, ktorý kríž nechtiac poškodil. Všetci vyjadrili hlbokú ľútosť, lebo pochopili, aký mimoriadny význam mal a má tento kríž pre Sestry Božského Vykupiteľa. Bez váhania sa slávnostne zaviazali uviesť vzácnu sakrálnu pamiatku do pôvodného stavu.

Vo Veľkom týždni 2002 sestry s radosťou zistili, že obnovený kríž už stojí na pôvodnom podstavci. V júli toho istého roku dostali správu, že vedľa kríža bude umiestnená tabuľa s legendou vysvetľujúcou unikátnosť kríža a 26. júla 2002 boli pozvané na peknú slávnosť. Starostovia obidvoch miest, zástupcovia správnych rád, novinári a sestry sa tam spolu stretli, aby boli svedkami znovuodhalenia kríža a tabule s textom:

„Tu, pri tomto kríži
mladá Alžbeta Eppingerová
(1814 – 1867)
úplne odovzdala svoj život Bohu.
V roku 1849 založila
Kongregáciu Sestier Božského Vykupiteľa.
Niederbronnské sestry
sa odvtedy rozšírili po celom svete,
aby pomáhali najchudobnejším.“

Sestra Lucella Mária Werkstetter, generálne predstavená a starosta Niederbronnu odhalili tento nápis za dojímavého spevu piesne k úcte svätého kríža v interpretácii sestier generálneho vedenia a sestier zo spoločenstiev Niederbronn a Jägerthal.

V príhovoroch obidvaja starostovia vyjadrili svoju úctu ku kongregácií, ktorej existencia ostane navždy spojená s malým dievčaťom z Niederbronnu a prostredníctvom služby lásky, ktorú ona začala, sa meno „Niederbronn“ stalo známym na štyroch kontinentoch.

Sestra Lucella Mária poďakovala za zrekonštruovanie kríža, osadenie tabule i za priateľské vzťahy obyvateľov týchto dvoch miest ku kongregácii. Pripomenula rehoľné poslanie vyplývajúce z charizmy matky Alfonzy Márie.

Zrekonštruovanie kríža bude pre sestry mnohých provincií a delegácií inšpiráciou vrátiť sa ku svojim koreňom a pobudnúť na tomto mieste, kde ako prvá stála ich zakladateľka. Nech tento vonkajší znak – kríž – pobáda sestry matky Alfonzy Márie, dodá im odvahy vytrvalo meditovať o tajomstve vykúpenia, aby všetkým, ku ktorým sú dnes posielané, svedčili o nikdy nekončiacej Božej láske a Božom milosrdenstve.